

Iisa Korkeila

Vertailututkimus tyttöjen

jalkapalloakatemioiden pilottivaiheen ja B-SM joukkueiden toimintaympäristöistä

Liikunnanohjaaja (AMK)

Liikunnan- ja vapaa-ajan

koulutus

Kevät 2023

KAMK • University
of Applied Sciences

Tiivistelmä

Tekijä: Iisa Korkeila

Työn nimi: Vertailututkimus tyttöjen jalkapalloakatemioiden pilottivaiheen ja B-SM joukkueiden toimintaympäristöistä

Tutkintonimike: Liikunnanohjaaja (AMK), liikunnan- ja vapaa-ajan koulutusohjelma

Asiasanat: akatemiatoiminta, toimintaympäristö, tyttöjalkapallo, vertailututkimus

Tarkastelen opinnäytetyössäni vertailututkimuksella Suomen Palloliiton tyttöjen jalkapalloakatemioiden pilottivaiheiden ja B-SM-joukkueiden toimintaympäristöjä. Toimintaympäristöt luovat pohjan jalkapallojoukkueiden ja seurojen toiminnalle. Opinnäytetyöni on toteutettu yhteistyössä Suomen Palloliiton kanssa, mikä kehittää ensimmäistä kertaa Suomen historiassa tyttöjen jalkapalloakatemiaita opinnäytetyöni kirjoittamisen aikaan. Tyttöjen pelaajakehitystoimintaan liittyvä hankemuotoinen strategiaprojekti käynnistettiin Palloliitossa marraskuussa 2020 ja sen tarkoituksena on rakentaa akatemiaympäristöjä 16–20-vuotiaille tytöille ja naisille. Hankkeen päätavoitteena on luoda Suomeen akatemiamalli, mikä mahdollistaa urheilijoiden arkeen laadukkaita olosuhteita. Tällä hetkellä opinnäytetyötä kirjoittaessani maaliskuussa 2023 tyttöjen jalkapalloakatemiatoiminta on pilottivaiheessa ja varsinaisen toiminnan on tarkoitus käynnistyä vuonna 2024.

Tutkimuksen tarkoituksena on tutustua molempien ympäristöjen toimintaan ja olosuhteisiin. Tutkimusaineistona ovat Palloliiton teettämään kyselyyn osallistuneet neljä varsinaista pilottiakatemiaa, itse keräämiäni kahden B-SM-joukkueiden ja valmentajien haastattelut sekä tutustumiskäynnit eri toimintaympäristöissä. Palloliiton teettämässä kyselyssä kaikki pelaajat täyttivät lomakkeen jokaisen tapahtuman jälkeen. Tutkimuksen tavoitteena oli tehdä havaintoja toimintaympäristöistä, niiden eroista ja samankaltaisuuksista. Tutkimus yhdistää sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen. Tutkimuksen tärkeimpänä menetelmänä on tilastollinen eli määrällinen tutkimus. Tämän tutkimuksen menetelmäteoriaa kutsutaan vertailututkimukseksi.

Tutkimus osoitti, että pilottiakatemioiden joukkueilla oli käytettävissään paremmat resurssit ja olosuhteet kuin B-SM joukkueilla. Tuloksista nousi merkittävästi esiin niin rahalliset resurssit kuin joukkueiden henkilöstöresurssit, pelaajamäärät, käytettävissä olevat erilaiset asiantuntijapalvelut sekä harjoitteluolosuhteet. Pääsääntöisesti pilottiakatemioiden toiminta oli ammattimaisempaa, mutta tiettyjä osa-alueita tarkasteltaessa erot eivät näyttäytyneet merkittävinä. On huomionarvoista, että jokainen joukkue ja seura on erilainen, eikä kaikilla ole samoja olosuhteita tai resursseja käytettävissään. Tutkimuksessa oli mukana vain kaksi kontrolliryhmää, joita verrattiin neljään pilottiakatemian ryhmään. Tulosten tarkastelussa ja analysoinnissa on huomioitava, että tulokset eivät ole suoraan verrannollisia keskenään, mutta niistä saadaan tietynlainen kokonaiskuva toimintaympäristöjen nykyisestä toiminnasta, samankaltaisuuksista sekä eroavaisuuksista.

Tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen ja tutkimustulosten perusteella niin Palloliitto, kuten myös kaikki seurat ja yksittäiset joukkueet saavat tutkimuksen tuloksista merkittävää ja arvokasta tietoa oman toimintansa tarkasteluun ja kehittämiseen. Tässä tutkimuksessa näkökulmana ovat olleet toimintaympäristöt, mutta pelaajakehityksen näkökulman rooli olisi myös merkittävä tarkastelun ja tutkimuksen kohde. Tyttöjen jalkapalloakatemiaita ja ylipäätään kaikkea tyttöjen jalkapalloon liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä kohtaan on tulevaisuudessa suuri tarve, sillä tyttöjen jalkapalloa on tutkittu huomattavasti vähemmän kuin poikien jalkapalloa.

Abstract

Author: lisa Korkeila

Title of the Publication: Comparative Study of the Operational Environments of the Girls' Soccer Academies' Pilot Phase and B-SM Teams

Degree Title: Bachelor of Sports, Bachelor of Sports and Leisure Management

Keywords: academy activities, operating environment, girls' football, comparative study

This thesis was a research project conducted in cooperation with the Finnish Football Association. Operating environments create the basis for all activities that are organized in football teams and clubs. For the first time in history, the Finnish Football Association is developing football academies for girls. In the girls' player development activities, a strategy project was launched in November 2020. The Finnish Football Association is building academy environments for girls aged 16–20. The aim and main goal of the project is to create an academy model in Finland where the daily life of an athlete is possible in high-quality conditions. Currently, the girls' soccer academy is in the pilot phase and the actual operation should start in 2024. The goal of this thesis was to conduct a study where the pilot phase of the girls' soccer academies and the operating environments of the B-SM teams are examined and compared.

The purpose of the research was to study the operation and conditions of both environments. The research involved the four actual pilot academies that participated in the survey commissioned by the Finnish Football Association and the results of the two B-SM teams that the author of the thesis conducted. The research methods were a survey made to the Academy teams of the Finnish Football Association, the information collected from the B-SM teams by the author, familiarization visits to various environments and interviews with coaches. In a survey commissioned by the Finnish Football Association, all players filled out a form after each team event. The goal of the study was to make observations about the operational environments and results. The entire study was conducted as a qualitative and quantitative case study. The most important research method was statistical, quantitative research. The methodological theory was comparative research.

The study showed that the teams of the pilot academies had better resources and conditions at their disposal than the B-SM teams. The results provided information on the financial resources as well as the personnel resources of the teams, the number of players, the various expert services available and the training conditions. As a rule, the operation of the pilot academies was more professional, but when examining certain areas, the differences were not always significant. However, it is important to note that every team and club is different and all of them do not have the same conditions or resources at their disposal. The study involved only two control groups, which were compared to four pilot academy groups. When examining and analyzing the results, it must be noted that the results are not directly proportional to each other, but they provide a certain overall picture of the current functioning of the operating environments, similarities, and differences.

Based on the theoretical framework and research results, the Finnish Football Association, as well as all clubs and individual teams, will receive significant and valuable information from the results of the research for the review and development of their own activities. In this study, the focus was on the operating environments, but the role of player development would also be a significant object of review and research. There is a considerable need for research and development in the future for girls' soccer academies and in general for all developments related to girls' soccer, because girls' soccer has been studied significantly less than boys' soccer.

Alkusanat

Haluan kiittää toimeksiantajaani Suomen Palloliittoa hyvästä yhteistyökokemuksesta sekä opinnäytetyöni ohjaajaa että opettajaa kaikesta tiedosta, avustuksesta ja tuesta. Kiitän myös kaikkia opinnäytetyöni tekemiseen osallistuneita asiantuntijoita ja ammattilaisia yhteistyöstä, koska olette osaltaan mahdollistaneet opinnäytetyöni onnistumisen. Pääsin seuraamaan seurojen toimintaa läheltä ja tekemään yhteistyötä rautaisten ammattilaisten kanssa. Haluan erityisesti vielä mainita ja kiittää yhteistyöstä HJS ja KUPS B-tyttöjen joukkueita, Helsinki Football Academy (HFA) akatemiaa sekä edellä mainittujen joukkueiden valmennusta ja taustajoukkoja. Teette todella arvokasta työtä suomalaisen tyttöjätkäpallon eteen ja työskentelyänne oli inspiroivaa seurata.

Haluan omistaa tämän opinnäytetyöni vanhemmilleni. He ovat aina tukeneet minua ja antaneet minun mennä eteenpäin omia polkujani. Olen onnekas, että he ovat mahdollistaneet minulle urheilullisen elämäntapani sekä kiinnostuksen ja rakkauden niin jalkapalloa kuin liikuntaa kohtaan yleisesti. Iskä, toimit aikanaan valmentajanani ja pyöräiltiin aina harjoituksiin ja peleihin yhdessä kesät talvet, mikä oli tärkeää ja mitä tulen arvostamaan äärettömän paljon koko loppu elämäni ajan. Äiti, pesit miljoonittain sukkia ja varusteita, kunnes tuli se päivä, kun itse aloin huolehtia varusteista. Ei ollut yksi eikä kaksi kertaa, kun hiustenkuivaajalla kuivasin märkiä vaatteita ennen peliä. Käytte edelleen katsomassa minun pelejäni ja suunnaton kiitollisuus valtaa sydämeni aina, kun näen teidät katsomossa. Olette niin tärkeitä, ettei sanat riitä sitä kertomaan. Kiitos aivan kaikesta mahdollisesta taivaan ja maan välillä - olette korvaamattoman rakkaita.

Hämeenlinnassa 4.4.2023

Lisa Korkeila

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Jalkapalloilijan fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet.....	4
2.1	Urheilijan polku	4
2.2	Huippu naisjalkapalloilijan fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet	5
3	Tyttö- ja naisjalkapalloilun kehittäminen ja toimintaympäristöt.....	7
3.1	Huippusuoritusmalli.....	12
3.2	Helmaripolku.....	13
3.3	Tyttöjen akatemiatoiminta ulkomailla ja Suomen pilottivaihe	13
3.4	Naisten jalkapallon toimintaympäristöt Suomessa ja maailmalla.....	16
4	Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	17
5	Tutkimuksen toteutus	19
5.1	Tutkimusmenetelmät.....	20
5.2	Aineistonkeruumenetelmät.....	21
5.3	Aineiston analyysi ja tulkinta	23
6	Tulokset	25
6.1	Kaikki tapahtumat tarkastelujaksolla.....	25
6.2	Kaikkien tapahtumien kesto (ka.) minuutteina	26
6.3	Kokonaispelaajamäärä kaikissa tapahtumissa ka. (kaikki pelaajat).....	27
6.4	Harjoituksessa käytössä olleen kentän koko	28
6.5	Joukkueen kaikissa tapahtumissa paikalla olleet taustahenkilöt	29
6.6	Tapahtumien tyyppi	30
7	Yhteenveto ja johtopäätökset.....	31
8	Pohdinta	35
8.1	Luotettavuus ja eettisyys	37
8.2	Ammatillisen osaamisen kehittyminen.....	38
8.3	Tutkimuksen rajoitukset ja jatkotutkimukset	40
	Lähteet.....	42
	Liitteet	

1 Johdanto

Opinnäytetyöni aiheena ovat erilaiset toimintaympäristöt tyttöjalkapallossa sekä niiden erot ja samankaltaisuudet. Tarkastelu keskittyy tyttöjen jalkapalloakatemioiden pilottivaiheeseen ja B-SM toimintaympäristöihin. B-SM toimintaympäristöihin kuuluvat B-ikäluokan eli tyttöjen T18 joukkueet sekä niiden olosuhteet ja toimintatavat. Tein opinnäytetyössäni vertailututkimuksen akatemia- ja B-SM-ympäristöistä kerätyn aineiston perusteella. Tutkimuksen mittausjakso käsitti kuuden kuukauden pituisen tarkasteluvälin vuoden 2022 tammikuusta kesäkuuhun. Sain Palloliiton teettämän kyselyn vastaukset kuukausittain käyttööni Palloliitolta ja B-SM -verrokkijoukkueilta, joiden haastattelun toteutin itse. Kyselyiden tavoitteena oli kerätä tietoa molempien toimintaympäristöjen toimivuudesta sekä seurata niiden toimintaa.

Tutkimuksessa ovat mukana Palloliiton organisoimatakatemioiden, mitä on yhteensä kuusi, joista neljä ovat päätoimisiaakatemioiden ja kaksi niin kutsuttuja kasvattaja-akatemioiden. Päätoimisiaakatemioiden ovat Helsinki Football Academy (HFA), Jyväskylän Football Academy (JFA), Tampereen Football Academy (TFA) sekä HJK Akatemia (HJK). Kasvattajaakatemioiden löytyvät Turusta ja Vaasasta, mitkä toimivat urheilulukioiden yhteydessä. Tyttöjen akatemiatoiminta on tällä hetkellä pilottivaiheessa. (Palloliitto 2020a). Opinnäytetyöni tehdään tiiviissä yhteistyössä Palloliiton kanssa. Lisäksi tärkeässä roolissa työssäni on yhteistyö Hämeenlinnan Jalkapalloseuran (HJS) ja Kuopion Palloseuran (KUPS) B-tyttöjoukkueiden sekä HFA akatemian kanssa. Opinnäytetyöni aihe valikoitu sen perusteella, että kilpaurheilun itse jalkapallon ja futsalin parissa. Lisäksi minua kiinnostaa tyttöjen ja naisten jalkapallo yleisesti ja sen kehittäminen niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla.

Toimintaympäristöiksi voidaan kutsua tässä opinnäytetyössä kaikkia niitä ympäristöjä ja olosuhteita, missä tytöt ja naiset pelaavat ja harrastavat jalkapalloa. Tämän kokonaisuuden pohjana voidaan pitää jalkapallon kansainvälistä organisaatioita, FIFA ja Euroopan jalkapalloliittoa, UEFA (FIFA 2019). Suomessa toiminnasta vastaavat Palloliitto ja Suomen Olympiakomitea, joiden alaisuudessa toimivat erilaiset urheiluakatemioiden ja valmennuskeskukset. Suuressa roolissa urheilijan polulla ovat nykypäivänä erilaiset koulun ja urheilun yhdistävät urheiluakatemioiden sekä urheilulukiot. Seuraavalla tasolla ovat erilaiset valtakunnalliset sarjat, turnaukset ja seurat. Seuratasolta päästään joukkueetasolle ja sitä kautta yksilötasolle.

Olen rajannut opinnäytetyössäni jalkapallotoiminnan tarkastelun toimintaympäristöjen näkökulmaan. Jotta toimintaympäristöjä voidaan analysoida, on tiedettävä, miksi, miten, milloin ja missä harjoitellaan. Toimintaympäristöt ovat tärkeä kokonaisuus urheilijan jokapäiväisessä arjessa sekä merkittävä alusta laadukkaan urheilun toteutumiselle. Toimintaympäristöjen laatu ja niiden toimintaan liittyvät muuttujat vaikuttavat merkittävästi niin seurojen, joukkueiden, taustahenkilöiden kuin yksittäisten pelaajien toimintaan. Toimintaympäristöjen arjen ja toiminnan tutkiminen on perusteltua ja tärkeää niiden toiminnan kehittämiseksi näyttöön perustuen. Tarkastelun kohteena ovat neljä tyttöjen pilottiakatemiaa: *Helsinki Football Academy* (HFA), *Tampereen Football Academy* (TFA), *Jyväskylän Football Academy* (JFA) ja *Helsingin Jalkapalloklubi –akatemia* (HJK) sekä B-SM sarjan HJS:n ja KUPS:n joukkueet.

Suomen Palloliitto on opinnäytetyöni toimeksiantaja ja työnhajaajani tyttöjen ja naisten toiminnasta vastaava Palloliiton huippujalkapallopäällikkö Marianne Miettinen. Huippujalkapallopäällikön toimenkuvaan kuuluu tyttöjen maajoukkuetoiminnan ja talenttivalmennusohjelman operatiivinen johtaminen sekä kehittäminen. Opinnäytetyöllä on tärkeä merkitys, sillä toimeksiantajalla oli tarve saada tietoa toimintaympäristöjen tämänhetkisestä toiminnasta sekä niiden eroista ja samankaltaisuuksista. Opinnäytetyötäni on hyödynnetty Palloliiton hallituksen kokouksessa osana jalkapalloakatemioiden toimintastrategioiden ohjaamista ja kehittämistä (Palloliitto 2020a).

Koen, että opinnäytetyön onnistumisen ja työn laadun kannalta on äärimmäisen tärkeää, että tutkimusta varten on tehty perusteellista taustatyötä. Olen syventynyt aiheeseen niin teorian kuin käytännön näkökulmasta. Lisäksi tämän työn hyvänä pohjana on myös oma 20 vuoden kokemus ja kilpaurheilutausta jalkapallon, futsalin, yleisurheilun ja amerikkalaisen jalkapallon parista. Tällä hetkellä kilpaurheilen ja pelaan edelleen maalivahtina jalkapallossa sekä futsalissa.

Olen tutustunut niin akatemiaympäristöihin kuin B-SM ympäristöihin ja päässyt seuraamaan eri joukkueiden toimintaa arjessa paikan päällä. Kävin tutustumassa Helsingissä Urhean Urheiluakatemian toimintaan ja seurasin yhden päivän ajan HFA-joukkueen toimintaa. Lisäksi olen tutustunut HJS B-tyttöjen arkeen ja seurannut heidän toimintaympäristöään paikan päällä täällä Hämeenlinnassa. Olen osallistunut lisäksi Palloliiton järjestämään seminaariin, mikä järjestettiin B-SM karsintasarjan joukkueille, HFA akatemian johtoryhmän palaveriin sekä pilottiakatemioiden yhteispalaveriin kevään 2022 aikana.

Opinnäytetyöprosessin aikana olen myös tutkinut ja lukenut aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Tyttöjen ja naisten jalkapallosta on tehty melko vähän julkaisuja, mutta toukokuussa 2022 ilmestyi kotimainen ”Naisten laji” -kirja jalkapallosta, missä syvennyttään naisjalkapallon historiaan, nykytilaan ja tulevaisuuden näkyymiin sekä tuodaan esiin ulkomailla pelaavien pelaajien toimintaympäristöjä, kokemuksia ja olosuhteita (Ruohonen 2022). Lisäksi olen tutustunut yleisesti tyttöjen ja naisten jalkapalloon maailmanlaajuisessa mittakaavassa ja huomannut, että tyttöjen ja naisten jalkapallo on edelleen jäljessä, kun verrataan lajin tilaa poikien ja miesten näkökulmasta. Tyttöjen ja naisten jalkapallon pelaamista ei pidetä enää uhkana, vaan kaikilla on oikeus pelaamiseen (Helsingin Sanomat 2022).

Toukokuussa 2022 pelattiin myös U17-tyttöjen EM-turnaus, mihin Suomi karsiutui mukaan. Kisoja oli mielenkiintoista seurata, niin toimintaympäristöjen, joukkueiden, mediahuomion kuin pelaajienkin näkökulmasta. Oli merkittävää huomata, että U17-joukkueesta löytyi monta akatemiapelaajaa, jotka ovat mukana HFA joukkueessa. (Jalkapallon EM 2022.) Opinnäytetyön tekemisprosessiin osui myös heinäkuussa järjestettävät, Englannissa pelattavat naisten jalkapallon EM-lopputurnaus 6.-31.7.2022. Naisten A-maajoukkue eli Helmarit olivat näissä kisoissa neljättä kertaa mukana (Palloliitto 2022).

Marraskuussa 2022 julkaistiin Kansallisen Liigan tiedote, missä syksyllä 2020 on luotu suuntaviivat valtakunnalliselle Kansallinen-kokonaisuudelle, mikä pitää sisällään sekä Kansallisen Liigan että Kansallisen Ykkösen. Mielenkiintoista nähdä, miten nyt syksyllä 2022 Palloliitossa käynnistynyt työ sarjakokonaisuuden edistämiseksi etenee ja millaisia vaikutuksia sillä tulee olemaan tulevaisuudessa niin tyttöjen kuin naistenkin jalkapallon toimintaympäristöissä Suomessa (Kansallinen Liiga 2022).

Aloitin tammikuussa 2023 opintoihin kuuluvan syventävän harjoittelun, kasvattajaurheiluakatemia, Urheiluakatemia Tavastiassa. Olen opinnäytetyö prosessin aikana päässyt tutustumaan, perehtymään ja tutkimaan akatemiatoimintaa perusteellisesti. Nyt olen päässyt syventämään tietopohjaani ja kokemustani niin teoriassa kuin käytännössä arjen urheiluakatemiatoiminnassa.

2 Jalkapalloilijan fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet

Jalkapallossa tarvitaan monipuolisesti erilaisia fysiologisia ominaisuuksia. On tärkeää, että pelaaja pystyy tuottamaan mahdollisimman paljon energiaa aerobisesti eli hapen avulla. Urheilijan peruskestävyys luo pohjan lajiin tarvittavaan pitkäkestoiseen ja keskiraskaaseen suoritukseen. Pelaajan voima-, nopeus- ja kestävyys ominaisuuksien on oltava kunnossa hyvän suorituskyvyn takaamiseksi. Jalkapallossa tarvitaan näitä kaikkia, vaikka lajia voidaan pitää nopeuskestävyyslajina. Näiden lisäksi tarvitaan lajispesifejä taitoja, kehonhallintaa ja hahmottamiskykyä. (Salminen 2003.)

Nykyään myös pelaajan psyykkisten ominaisuuksien merkitys tunnustetaan (Salminen 2003). Jalkapalloilijan on tärkeää ymmärtää itsellään kilpailutilanteissa heräviä tunteita niiden hallitsemiseksi. Kilpaurheilussa tunteiden käsittelytaidot ovat korostuneen tärkeitä vaativissa pelitilanteissa. (Matikka 2020.) Optimaalisista suorituskyvyn alueista on kehitetty malli, missä urheilupsykologi Juri Haninin mukaan jokaisella urheilijalla on oma uniikki ja ideaali tunnealueensa. Tämän tunnealueen avulla jokaisen urheilijan on mahdollisuus saavuttaa erinomainen huippu-urheilusuoritus. Haninin kehittämässä mallissa tunteet on jaettu optimaalisen suosituskyvyn osalta neljään osaan: hyödylliseen, miellyttävään, haitalliseen ja epämiellyttävään. (Hanin 2007.) Jalkapalloilijalle omien tunteiden tiedostaminen ja säätöminen ovat tärkeitä, koska ne peilautuvat suoraan pelitilanteissa toimimiseen ja käyttäytymiseen (Matikka 2020).

2.1 Urheilijan polku

Liikuntataitojen oppiminen ja taitoharjoittelu ovat tärkeitä osa-alueita urheilijan polulla. Taitoharjoittelu ja kehon koordinaation hallinta on urheilijalle välttämätöntä. Vaikka taitoharjoittelu on usein pelkkää fyysisen toiminnan kehittämistä, niin motivaation, vireystilan tai muistamisen merkitystä ei pidä unohtaa. (Jaakola 2010.)

Urheilijan polku alkaa jo lapsena, jolloin yleis- ja lajitaitoja opitaan. Urheilijan polku liittyy ajatukseen, missä urheilija on toiminnan keskiössä. Suomessa on tehty huippu-urheilun liittyvää muutostyötä. Tämän muutostyön seurauksena sekä urheilijaa että tämän kehittymistä on nostettu ja korostettu. Urheilijan polku voidaan jakaa erilaisiin ajanjaksoihin ja vaiheisiin.

Vaiheita on kolme: lapsuusvaihe (alle 13-vuotiaat), valintavaihe (13-19 -vuotiaat) ja huippuvaihe (yli 19-vuotiaat).

Urheilijan polulla on erityisen tärkeää huomioida kasvu- ja herkkyyskaudet, urheilijan polkuun liittyvät menestystekijät sekä menestyksen mahdollistajat. (Mero, Nummela, Kalaja & Häkkinen 2016.) Opinnäytetyöni tutkimuksen kohderyhmässä ovat nimenomaan valinta- ja huippuvaiheessa olevat urheilijat.

2.2 Huippu naisjalkapalloilijan fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet

Jalkapallo vaatii pelaajiltaan fyysisesti paljon. Korkeaintensiteettiset suoritukset toistuvat kentällä jatkuvasti, kuten nopeavauhtiset juoksut ja sprintit, nopeat ja hitaat kiihdytykset sekä jarrutukset ja suunnanmuutokset. Jalkapallolle ovat ominaisia myös erilaiset lajitaidot, kuten syöttäminen, laukominen, taklaukset ja maalinteko. (Mäkinen 2021.)

Eero Savolainen tutkii tulevassa väitöskirjassaan Suomen huipputasoisten pelaajien fyysistä suorituskykyä ja harjoitus- sekä ottelukuormitusta. Kansallisessa Liigassa pelaajat liikkuvat ottelun aikana keskimäärin noin 9–11 kilometriä (Toukko 1). Kansainväliseen tasoon verrattuna kokonaismetrit ovat samaa luokkaa kuin Kansallisen liigan otteluissa. On huomionarvoista, että kovan intensiteetin juoksuissa ja sprinttijuoksussa Suomessa jäädytään kansainvälisen tason alle. Kovan intensiteetin juoksuilla tarkoitetaan liikkumisjaksoja, joissa pelaajan nopeus on 19–23 km/h, kun taas sprinttijuoksussa pelaajan nopeus on yli 23 km/h. Savolaisen tutkimuksesta selviää, että Kansallisen Liigan pelaajat liikkuvat kovalla intensiteetillä ottelun aikana keskimäärin 215–445 metriä riippuen pelipaikasta. Esimerkiksi vuoden 2019 naisten MM-kisoissa vastaavat arvot olivat 349–591 metriä. Kansallisen liigan sprinttijuoksujen kohdalla ero oli lisäksi suhteessa suurempi pelaajan pelipaikasta riippuen. (2021 Kansallinen Liiga.)

Kansallisen Liigan ja 2019 MM-kisojen juoksumäärät

	Kokonaismatka	Alue 4 (19-23 km/h)	Alue 5 (23 km/h <)
2019 MM-kisat (metriä)	9 000 – 11 000	349 – 591	111 – 255
Kansallinen Liiga (metriä)	9 000 – 11 000	215 – 445	45 – 136

Taulukko 1. (2021) Kansallinen Liiga. Kansallisen Liigan ja 2019 MM-kisojen juoksumäärät.

Psyykkiset ominaisuudet ovat tärkeitä kilpailusuorituksen ja huippusuorituksen onnistumisen kannalta. Pelissä tapahtuvat muuttuvat tilanteet ja arvaamattomuus vaatii pelaajilta hyvää paineensietokykyä sekä kykyä mm. soveltaa sovittua pelistrategiaa tilanteiden mukaan. Urheilu on niin fyysistä kuin psyykkistä. Urheilijan on tärkeää huolehtia niin fyysisestä kunnostaan kuin henkisestä hyvinvoinnistaan. Ihminen on psykofyysinen kokonaisuus eli ihmismieli ja keho ovat jatkuvasti yhteydessä toisiinsa ja niiden saumaton toiminta tukee urheilijan kokonaisvaltaista toimintaa ja kehittymistä. (Tossavainen 2020.)

Huippu-urheilija kokee suorituksensa aikana erilaisia tunnetiloja ja miten mm. stressistä pystyy selviytymään. Richard Lazarus on tutkinut useiden vuosikymmenten ajan tunteiden säätelyyn liittyviä prosessimalleja, mitä kutsutaan Lazaruksen stressiteoriaksi. Sen pohjimmaisena tarkoituksena on kuvata ihmisten voimavaroja stressaavissa tilanteissa, joissa erilaiset sisäiset ja ulkoiset vaatimukset kuormittavat yksilön voimavaroja kohtuuttomasti. Pelitilanteissa pelaaja arvioi jokaisen tapahtuman kokonaisvaltaisesti, jolloin ensimmäisenä tapahtuu primaari kognitiivinen arviointi. Tämän jälkeen pelaaja miettii, millä keinoilla hän pystyy selviämään tilanteesta sekundaarisen kognitiivisen arvioinnin avulla. Lopulta tilanteesta selvittää ongelmasuuntautuneisuuden ja tunne-suuntautuneisuuden erilaisten selviytymiskeinojen avulla. (Matikka 2020.)

3 Tyttö- ja naisjalkapalloilun kehittäminen ja toimintaympäristöt

Suomen Palloliitto on valinnut yhdeksi strategiakautensa uudeksi painopisteeksi ”laadukasta arkea tukevat toimintaympäristöt seuroissa” (Palloliitto 2020b). Ensimmäistä kertaa Suomen historiassa Palloliitto on rakentamassa 16–20-vuotiaille tytöille omia akatemiaympäristöjä. Akatemioiden toimintaa on kehitetty ja rakennettu ammattilaisten toimesta, jotka ovat tarkastelleet niin kotimaisia kuin ulkomailta omaksuttuja toimintatapoja ja -malleja. Tyttöjen akatemiatoiminta on tällä hetkellä pilottivaiheessa ja toiminnan olisi tarkoitus saada lopullinen muotonsa vuoden 2024 aikana (Palloliitto 2020c).

Pilottivaiheessa on jo muutaman vuoden ajan toiminut kaksi eri akatemiamallia 16–19-vuotiaille tytöille ja naisille. Akatemioiden kaksi eri mallia on käynnistetty Olympiakomitean kolmeen valtakunnalliseen urheiluakatemiaan sekä valmennuskeskuksiin. Pitkäaikaisimmat akatemiamallit tytöillä ovat olleet Tampereen Football Academy (TFA) ja Helsinki Football Academy (HFA). TFA on toiminut kolmikantamallin edelläkävijänä HFA:n ollessa pääkaupunkiseudun Urheiluakatemia URHEA:n ja Palloliiton yhteistyöakatemia (Palloliitto 2023). Tyttöjen pelaajakehityksessä on tällä hetkellä toiminnassa neljä hybridimallin pilottiakatemiaa. Helsingin urheiluakatemiaan yhteydessä toimii opinnäytetyötä kirjoittaessani kaksi akatemiaa, Helsinki Football Academy ja HJK Akatemia. Tampereella yhteistyö on rakennettu Palloliiton, Ilveksen ja Tampereen Urheiluakatemiaan välillä ja lisäksi Jyväskylässä hybridiakatemia muodostavat Palloliitto, Jyväskylän Pallokerho ja Jyväskylän Urheiluakatemia. (Urhea 2022.)

Helsinki Football Academy aloitettiin vuonna 2018 pääkaupunkiseudulla, missä akatemia toimii Urheiluakatemia Urhean, Olympiakomitean ja Palloliiton yhteistyöllä. Tähän toimintaan on HFA-akatemiassa otettu mallia keskieurooppalaisten tyttöjen akatemiamallista, jossa Olympiavalmennuskeskus mahdollistaa kaksoisuran. Kaksoisuralla tarkoitetaan harjoittelun, pelaamisen, tukipalveluiden ja opiskelujen yhdistämistä laadukkaaksi arjeksi. (Palloliitto 2020c.)

Toinen ja yleisin akatemiatoiminnan malleista on hybridiakatemimalli. Tämän mallin toiminta käynnistettiin HFA:n esimerkkejä hyödyntäen Tampereella, Tampere Football Academy (TFA) -konseptina, vuonna 2019. Tämä konsepti on niin sanotusti kolmikantamalli eli seura-urheiluakatemia-Palloliitto. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että akatemiaympäristön ja käytännön toteutuksen luovat esimerkiksi TFA:ssa Ilves, Tampereen Urheiluakatemia sekä Palloliitto.

Osaamisen keskittämisen ansiosta tässä mallissa pelaajien laadukasta arkea tukevat lajivalmennus, urheiluakatemia tuottamat tukipalvelut sekä kaksoisuran mukainen opiskelu. (Palloliitto 2020c.)

Hybridimallin tavoitteena on rakentaa ja toteuttaa yhdessä pelaajan laadukasta arkea huippu-urheiluympäristössä. Pelaajien valmennuksesta, joukkueen toiminnasta, pelaajien kehityksestä, harjoitusolosuhteista, valmennuksesta sekä akatemian taloudellisesta kokonaisuudesta vastaavat seurat. Hybridimalli voi koostua myös useampien eri seurojen yhteistyöstä. Tässä tapauksessa Urheiluakatemia toimii niin sanotusti seurojen yhdistävänä linkkinä, koska se toimii käytännön toimintojen toteuttajana ja mahdollistajana yhdessä yhteistyöseurojen kanssa. Esimerkiksi niiden seurojen pelaajille, joilla ei ole huippu-urheiluakatemiaympäristöjä saatavilla, voidaan tarjota laadukkaita toimintaympäristöjä hybridimallin mukaisesti. (Palloliitto 2022c.)

Suomen Palloliitto johtaa tätä kolmikantaverkostoa eli hybridimallia. Palloliitto on vastuussa esimerkiksi siitä, miten tieto jakautuu eri toimijoiden kesken, miten taloudelliset tuet jaetaan ja kohdennetaan, millä tavoin valmennusta tuetaan sekä miten akatemian pelaajakehityksen laatua ja mittareita seurataan. Urheiluakatemia tarjoaa nuorille urheilijoille laadukkaat ympäristöt ja toimii kattavina toimijoina esimerkiksi kaksoisuran kokonaisuudessa, asiantuntijapalveluissa ja harjoittelu olosuhteissa unohtamatta eri lajien välisten yhteistyön kehittämistä ja valmennusosaamista. (Palloliitto 2022c.)

Urheiluun keskittyneisiin akatemioihin kuuluvat urheiluseurat, erilaiset asiantuntija organisaatiot sekä oppilaitokset, kuten yläkoulut, toinen aste ja nykyään myös korkeakoulut (Olympiakomitea 2022). Urheiluakatemia rooli mahdollistaa tulevalle urheilijalle olosuhteet kehittyä ja kasvaa kohti huipputasoa. Koulunkäynnin ja urheilun pystyy yhdistämään joustavasti urheiluakatemiaoissa, missä on saatavilla erilaisia moniosaajia ja asiantuntijoita kuten fysioterapeutti, ravitsemusneuvoja, psyykinen valmentaja ja fysiikkavalmentaja. Urheilijan polku kulkee käsi kädessä urheiluakatemiatoininnan kanssa sisältäen kaikki urheilijan polun vaiheet aina yläkoulusta kohti huippu-urheilijan uraa (Kuva 1.) Urheiluakatemit varmistavat, että urheilijoiden toimintaympäristöt ja valmennus vastaavat kansainvälistä tasoa. (Olympiakomitea 2020a.)

Kuva 1. Olympiakomitea (2019). Urheilijan kaksoisura.

Suomessa 2000-luvulla käynnistyneitä paikallisia tai seudullisia yhteistyöverkostoja kutsutaan urheiluakatemiaiksi (Kuva 2). Näissä oppilaitokset, erilaiset urheiluorganisaatiot, kunnat sekä erilaiset asiantuntijapalvelut työskentelevät yhteistyössä urheilijoiden opinto-, työ- ja urheilurien yhdistämiseksi tukeakseen pelaajien kaksoisuraa. Akatemioiden toiminta perustuu tämänhetkisten rakenteiden keskittämiseen ja kehittämiseen. (Koulutuskuntayhtymä Tavastia 2022.)

Kuva 2. Olympiakomitea (2020). Suomen urheiluakatemia ja valmennuskeskukset.

Urheiluakatemit tarjoavat potentiaalisille ja motivoituneille 15–19-vuotiaille pelaajille kokonaisvaltaiset ja laadukkaat kehittymismahdollisuudet ja -ympäristöt. Urheiluakatemoissa opiskelu, urheilu ja kasvaminen niin urheilijana kuin ihmisenä ovat keskiössä. Tarkoituksena on tukea nuorta urheilijaa muuttuvassa arjessa ja toisen asteen opiskeluympäristössä, missä parhaat pelaajat harjoittelevat toistensa kanssa. Lisäksi he saavat tukea päätoimisilta ammattilaisilta ja heillä on urheilun ja kaksoisuran näkökulmasta paras mahdollinen päivä- ja viikkorytmi koulussa ja harjoittelussa. (Palloliitto arkisto 2022.)

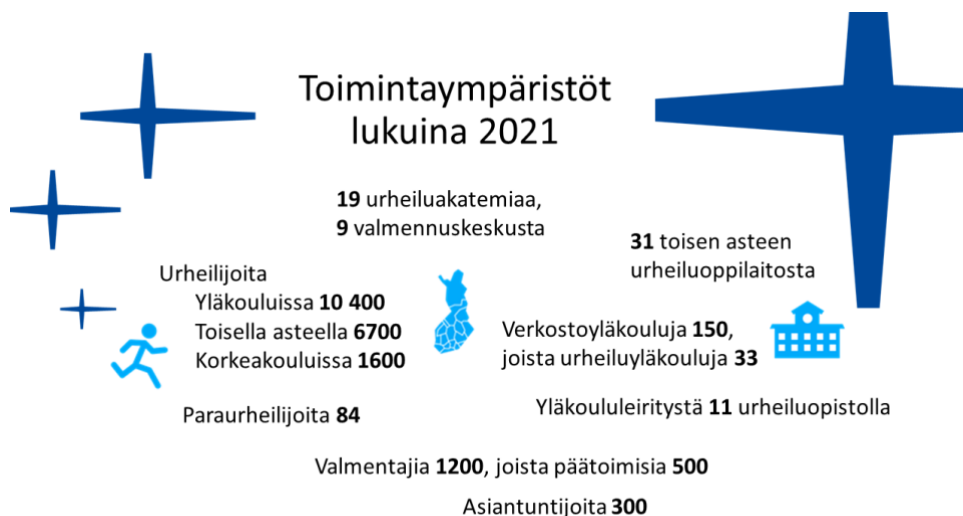
Akatemiatoiminta mahdollistaa pelaajille urheilijan laadukkaan arjen toteutumisen. Pelaajat pääsevät akatemoissa mukaan aamuharjoituksiin, mitkä on tehty spesifisti pelaajien omien kouluaikataulujen ja kehityskohteiden mukaan. Lisäksi he saavat yksilöllistä fyysistä valmennusta ja harjoitteluohjelmat oheisharjoitteluun (Palloliitto 2022c).

Tarkasti suunnitellut päivä- ja viikko-ohjelmat pyrkivät siihen, että urheilijoiden aamuharjoitukset eivät alkaisi liian aikaisin, vaan he saivat tarpeeksi lepoa ja unta, jotta päivän toiset harjoitukset loppuisivat hyvissä ajoin ennen iltaa. Akatemiaohjelman tarkoituksena on tarjota pelaajille rauhaa kehittyä urheilijaksi pidemmällä aikavälillä. Tavoitteena on tarjota urheilijalle edellytyksiä pärjätä ja onnistua tulevaisuuden kansainvälisissä otteluissa ja kisoissa. (Palloliitto 2022a.)

Pelaajien kehittymisen kannalta systemaattisen palautteen antaminen on akatemoissa tärkeässä roolissa, sillä pelaajat saavat palautetta esimerkiksi erilaisten videoklippien sekä sykemittareilla kerätyn otteludatan ja kuormitusdatan perusteella. Näiden lisäksi pelaajat saavat henkilökohtaista palautetta kaikista alue- ja maajoukkuetapahtumista, joihin he ovat osallistuneet. Akatemoissa on vahvasti mukana poikkialainen yhteistyö eli tehdään yhteistyötä muiden eri alan asiantuntijoiden kanssa. Pelaajat saavat ja heillä on mahdollisuus asiantuntijapalveluihin, kuten yksilölliset ravintovalmennukset, yksilöllinen psyykinen valmennus, lääkäri, fysioterapeutti sekä fyysisen valmentajan suunnittelema kuntoutus. Näiden lisäksi tärkeässä roolissa ovat opettajien ja valmentajien hyvä dialogi, yhteistyö ja kommunikointi keskenään. (Palloliitto 2022c.)

Akatemiatoimintaa kuuluvat myös kasvattajaurheiluakatemit, alueelliset akatemit sekä toisen asteen tarjoama urheilulinja mahdollisuus (Kuva 3). Kaiken akatemiatoiminnan pohja perustuu Olympiakomitean urheiluakatemiaohjelmaan. Ohjelma pitää huolta, että urheilijoilla on sellainen päivittäisvalmennus ja toimintaympäristöt, joita voidaan verrata kansainvälisen standardien mukaan.

Tavoitteena on, että lahjakkaat nuoret saavuttaisivat parhaan mahdollisen potentiaalinsa urheilussa. Suomessa on kattavat toimintaympäristöt useilla eri asteilla. (Olympiakomitea 2021.)

Kuva 3. Olympiakomitea (2021). Urheiluakatemiatoiminnan toimintaympäristöt lukuina 2021.

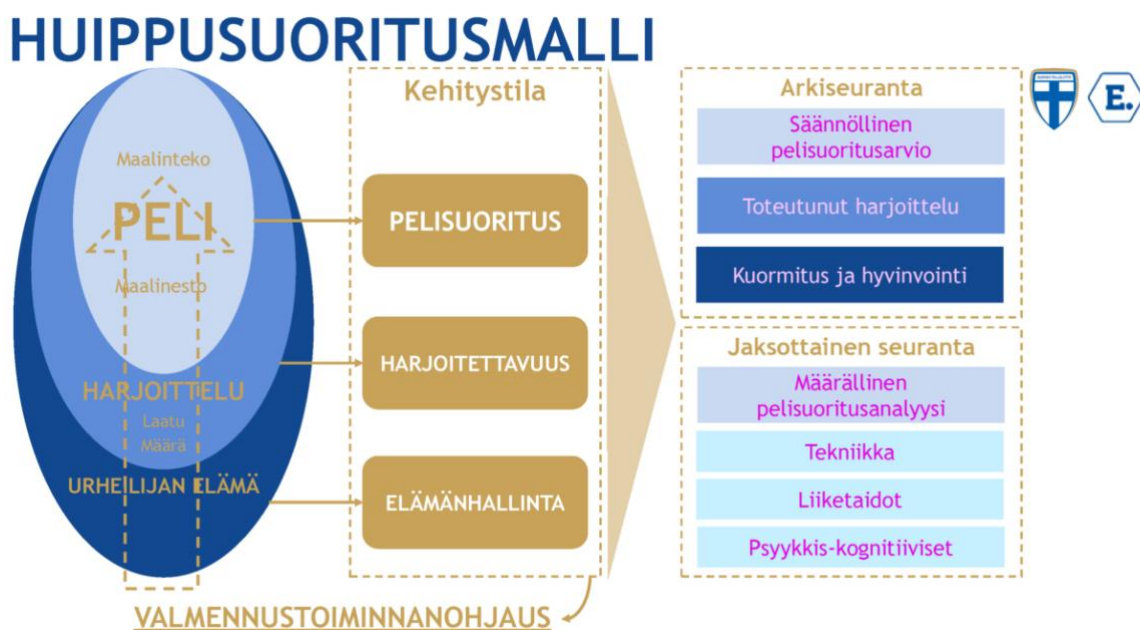
Tavoitteena on siis luoda akatemiamalli, missä arkiympäristöistä pyritään tekemään mahdollisimman laadukkaita. Tällöin suomalaisille kansainväliselle huipputasolle pyrkiville pelaajille saadaan sellaiset olosuhteet, missä urheilun ja opiskelun yhdistäminen on mahdollista. Käynnissä olevien pilottimallien (HFA, TFA, JFA), kansainvälisten akatemioiden analysoinnin, seuroille ja jalkapallotoimijoille tehdyn taustakyselyn ja tutkimustiedon avulla on akatemiamallille luotu oma työryhmä. Projekti on rakennusvaiheessa ja Palloliiton hallitus tulee käsittelemään projektin linjaukset omissa kokouksissaan. Palloliitto saa tärkeää tietoa pilottiprojektien kehitysvaiheesta keräämiensä tietojen ja kokemusten kautta, jotta tulevaisuudessa olisi käytössä paras mahdollinen akatemiamalli. Tärkeässä roolissa ovat seuroissa tapahtuva pelaajakehitystyö sekä laadukkaat toimintaympäristöt. (Palloliitto 2020a.)

B-SM-sarjassa pelaajakehityksen roolia ja merkityksellisuyttä vahvistetaan entisestään. B-SM-sarja tähtää siihen, että ikäluokan huipuilla olisi arvostettu sarja. Aikaisemmin käytössä ollut SM-karsintasarja poistuu ja tilalle luodaan paremmin pelaajakehitystä kahden tasolohkon erilliset sarjat. Tämän uudistuksen tavoitteena on se, että kevättalvella sarjan kilpailullisuus olisi vähäisempää ja kovatasoisia otteluita pelattaisiin harvempina ajankohtina viikonloppuisin, jolloin suurin merkitys ja panos jäisivät kesäisin pelattavaan B-SM -sarjaan. (Palloliitto 2020a.)

3.1 Huippusuoritusmalli

Huippusuoritusmalli on pelaajakehitystietoon suunniteltu viitekehys, mikä toimii johtamisen keskiössä niin Huuhkaja- kuin Helmaripolulla. Huippusuoritusmallia on kuvattu ovaalin muodossa, missä peli on kaiken keskiössä. Alla olevassa kuvassa on nähtävissä konkreettisesti, mistä tekijöistä Huippusuoritusmalli koostuu. (Palloliitto 2022b.)

Niin Huuhkaja- kuin Helmaripolkukin on uudistunut. Helmaripolku on suomalaisen jalkapallon yhteinen oppimisen ja tiedolla johtamisen alusta, mikä auttaa seuroja pelaajakehityksen tukena. Kokonaisuus on uudistettu ja siinä on pyritty vahvistamaan pelaajakehityksen tuloksia kokoamalla jalkapallon ydintoimijat yhteen, pelin ympärille. Huuhkaja- ja Helmaripolku on lisäksi jaettu kahteen osakokonaisuuteen, tiedolla johtamiseen ja Huuhkaja-Helmariliigaan. (Palloliitto 2022a.)

Kuva 3. Palloliitto (2022). Huippusuoritusmalli.

3.2 Helmaripolku

Helmaripolun tavoitteena on antaa nuorille tyttöpelaaajille innostavia elämyksiä ja näyttömahdollisuuksia. Helmaripolku koostuu käytännössä kilpailullisista ja laadukkaista peleistä, pelikeskeisestä koulutuksesta ja vuorovaikutuksesta muiden valmentajien kanssa. Lisäksi pelaajien sekä joukkueiden kehittymisen järjestelmällisyyttä seurataan, mikä on tärkeä osa arjessa tapahtuvaa valmentamista. (Palloliitto 2022a.)

Helmaripolku on suunniteltu vahvistamaan seurojen johdonmukaista pelaajakehitystä eli tiedolla johtamista. Se jakautuu seura-arjessa ja Helmari-tapahtumissa toteutettavan seurannan eri osa-alueissa esimerkiksi tietojen keräämisessä, käsittelyssä, esittämisessä ja niiden käyttöönotossa. Tiedon käyttöönottoon arjen valmennustoiminnassa edesauttavat tukiprosessiin sisältyvät erilaiset koulutukset, valmennustoiminnanohjaukset, työpajat ja tapahtumat. Pelaajakehityksen kokonaisuuden eli tiedolla johtamisen näkökulma on kohdistettu seurojen 10–17-vuotiaisiin tyttöpelaaajiin. (Palloliitto 2022a.)

3.3 Tyttöjen akatemiatoiminta ulkomailla ja Suomen pilottivaihe

Perusteellinen taustatyö on luonut vakaan pohjan suomalaisen akatemiamallin syntymiselle. Akatemiatoimintaa varten Palloliitto on tehnyt pohjatyötä sisältäen kansainvälisten akatemioiden vertailua, tilanneanalyysia suomalaisten pelaajakehitysympäristöistä (16–20-vuotiaissa) sekä teoreettisen taustan tutkimistyötä. Kansallisen Liigan ja Naisten Ykkösen seuroille, pilottiakatemiaille ja Olympiakomitean avainhenkilöille lähetettiin lisäksi kysely, mistä saatuja vastauksia käytettiin myös työskentelyn pohjana. Jalkapalloakatemioiden tavoitteena on saada lopullinen muotonsa ja aloittaa kestävä toiminta tyttöjen jalkapalloakatemioiden pilottivaiheen päättymisen jälkeen vuonna 2024. (Palloliitto 2020d.)

Kansainvälisessä vertailussa Palloliitto on tutkinut Ruotsin, Itävallan, Belgian, Hollannin, Sveitsin ja Ranskan akatemia- ja kaksoisuramalleja. Lisäksi suomalaisessa tilanneanalyysissä tarkasteltiin pelaajamääriä, maajoukkuetoiminnassa mukana olleiden pelaajien määriä eri ikäluokissa, Kansallisen Liigan seurojen laatu- ja järjestelmätasoa sekä kaudella 2020 Kansallisessa Liigassa pelanneiden pelaajien ikärakennetta suhteessa peliminuutteihin.

Olympiakomitean Urheiluakatemia luokitus ja valtakunnallinen akatemiaverkosto olivat myös mukana tarkastelussa. (Palloliitto 2020d.)

Suomen jalkapalloakatemit pyrkivät kehittämään toimintamalliaan Keski-Euroopan akatemioiden toimintamallien kaltaisiksi. Hyvää vertailua antaa myös 24.3.2023 päivitetty naisten FIFA ranking, missä Suomi on sijalla 29, Itävalta sijalla 18, Belgia sijalla 19 ja Ruotsi 3 (FIFA 2023). Vuoden 2022 naisten jalkapallon EM-kisoissa Itävalta ja Belgia pääsivät puolivälieriin, Ruotsi välieriin ja Suomi jäi lohkovaiheeseen (Palloliitto 2022c.)

Itävallassa avattiin vuonna 2011 kansallinen harjoituskeskus ja vuonna 2017 maa pääsi ensimmäistä kertaa EM-kisoissa semifinaaliin. Itävallan jalkapalloliiton pelaajakehityksen ja maajoukkue toimintaa johtava akatemia toimii yhteistyössä Alliance of Austrian, eri sponsoreiden sekä kansallisten liittojen kanssa. Toimintaa rahoittavat useat eri toimijat, yhteensä 13 eri tahoa. Esimerkiksi SportzentrumNÖ:n keskuksessa kaikki toiminta, kuten opiskelu, asuminen ja harjoittelupaikat ovat saman katon alla. Pelaajien määrä on maksimissaan 50 ja he ovat iältään 14–19-vuotiaita. Harjoitusryhmiä on jaettu siten, että nuoremmilla on omat harjoitusryhmänsä, mutta heillä on mahdollisuus liikkua ryhmässä ylöspäin osaamistasonsa kehittyessä. Lisäksi tyttöjen U14–U16 joukkueet pelaavat poikia vastaan. Itävallassa on käytössä kolmivaiheinen valintaprosessi, mitä kautta parhaat pelaajat valitaan akatemioiden. Akatemioiden harjoittelu tapahtuu arkipäivisin. Perjantaisin pelaajat pääsevät siirtymään omiin kotiseuroihinsa, koska välimatkat ovat Suomen välimatkoihin verrattuna lyhyemmät. (Palloliitto 2022c.)

Belgiassa ensimmäisellä asteella, jo 13–14-vuotiaille, on tarjolla viisi erilaista huippu-urheiluun keskittyvää koulua, missä treenejä on kolmesti viikossa yhdessä poikien kanssa. Ensimmäisellä asteella annetaan sellaista laadukasta jalkapallokoulutusta, mikä täydentää myös seurojen omaa jalkapallokoulutusta. Kaikki opiskelijat kuuluvat tähän huippu-urheilun mahdollistavaan jalkapallokoulutukseen. Belgiassa toisen ja kolmannen asteen opiskelijat on keskitetty liittovetoiseen malliin, Women's football Academy Leuven, missä 15–18-vuotiaita on 57 pelaajaa. Akatemiatoiminnan runko toisen ja kolmannen asteen osalta perustuu viikkotasolla 20 tunnin laadukkaaseen harjoitteluun. Tämä toiminta tapahtuu sisäoppilaitoksen kaltaisessa ympäristöissä ja kestää aina sunnuntai illasta perjantai iltaan.

Kun taas 17–18-vuotiaat ovat akatemiassa sunnuntaista perjantaihin, jolloin heillä on viikossa 12 tuntia harjoituksia ja lisäksi kaksi tai kolme iltaharjoitusta sekä pelitoimintaa viikonloppuisin paikallisessa 1.divisioonassa tai Superliigassa. Lisäksi 15–16-vuotiaat pelaavat myös omana joukkueenaan poikien joukkueita vastaan. (Palloliitto 2022c.)

Ruotsissa taas pääosa maan jalkapallokoulutuksesta tapahtuu nimenomaan seurojen toiminnassa. Nuorten pelaajien jalkapallokehitys täydentyy koulujen jalkapallokoulutuksen ja liiton toiminnan avulla. Ruotsin jalkapalloilun strategiana on ollut ”*så många som möjligt, så länge som möjligt, i så bra miljöer som möjligt*” eli vapaasti suomennettuna ”mahdollisimman paljon, mahdollisimman pitkään, mahdollisimman hyvässä ympäristössä” (Svensk Fotboll 2018). Lukioikäisillä 16–19-vuotiailla on kaksi erilaista mahdollisuutta yhdistää koulu ja jalkapallo. Vaihtoehtoina ovat joko NIU eli National Sports Education ”Kansallinen urheilukoulu” tai LIU ”Paikallinen urheilukoulu”, minkä toiminta myötäilee Suomen kaksoisuramallia. Aamupäivän harjoituksia on kolmesti viikossa. Täällä voi lisäksi opiskella Suomen akatemiassa tarjottavaan ”Kasva urheilijaksi” -kurssin vastaavanlaisia kokonaisuuksia, mikä tukee urheilijan kokonaisvaltaista kehitystä kohti huippu-urheilijan uraa (Olympiakomitea 2023). Ruotsin jalkapalloliitto, Svenska Fotbollförbundet eli SvFF takaa opetustason sellaisille kouluille, millä on LIU-sertifikaatti. Lisäksi on erilaisia yhteistyösopimuksia yksi poika/ tyttö seuran kanssa ja akatemian pelaajavalinnoissa on useita perusvaatimuksia. (Palloliitto 2022c.)

Tällä hetkellä Suomessa, esimerkiksi hybridimallin mukaan toimivassa HFA-akatemiassa, edellä mainittujen akatemioiden olosuhteiden vaikutteet ovat havaittavissa. HFA:ssa harjoitusolosuhteet sijaitsevat urheiluakatemia Urheassa pääkaupunkiseudulla.

Käytössä ovat mm. Talin jalkapallohalli ja jalkapallokentät, Kumpulanlaakson jalkapallokentät, Urheahalli ja Mäkelänrinteen uintikeskus, kuntosalit, juoksusuorat ja liikuntasalit. Lisäksi lajiharjoituksissa on aina käytössä koko halli tai kenttä. HFA:n toimintaa mahdollistavat Palloliitto, Olympiakomitea, urheiluakatemia (Urhea) sekä Mäkelänrinteen urheilulukio. Osa nuorista asuu urheiluakatemiassa, missä he pystyvät helposti yhdistämään urheilun ja opiskelun. Kesäisin HFA:n joukkue pelaa pääkaupunkiseudulla poikien sarjassa ja osallistuu myös B-SM karsintasarjaan talvisin.

Lisäksi HFA:n ohjelmaan kuuluu myös kansainvälistä toimintaa, kuten yhteistyötä ulkomaalaisten seurojen kanssa, kuten esimerkiksi AIK Solnan, Hammarby, Umeå IK:n sekä Potsdam Sportschulen kanssa. Aamutreenejä on kolmesti viikossa, tapahtumia yhteensä noin yhdeksän kertaa viikossa ja viikkoharjoittelun määrä on noin 14 tuntia. (Palloliitto 2022.)

Suomessa akatemiatoiminnan tarkoituksena on kerätä yhteen ikäluokkiensa parhaimmat ja potentiaalisimmat pelaajat. Mahdollisuus kehittyä laadukkaissa harjoittelu- ja valmennusympäristöissä vie kohti tulevaisuuden mahdollista huippu-urheilua ammattilaisjalkapalloilijana. (Miettinen 2021.)

3.4 Naisten jalkapallon toimintaympäristöt Suomessa ja maailmalla

Naisten ja tyttöjen ylimpien ja korkeimpien sarjatasojen kehitystyötä tehdään aktiivisesti Palloliitossa. Työryhmän tavoitteena on ollut tarkastella naisten pääsarjatasoa Kansallista Liigaa, Naisten Kansallista Ykköstä, T18-sarjoja sekä naisten Suomen Cupia kokonaisuutena. Tarkoituksena on löytää paras kilpailumalli, mikä tukisi niin laadukkaita pelaajapolkuja, huippu-urheilun toimintaympäristöjä kuin kiinnostavien kilpailujen kehittämistä. (Palloliitto 2020e.)

Jalkapallon ja futsalin strategiassa (2020), mikä on tehty vuosille 2020-2024, tuodaan esiin se, että Kansallisen Liigan strategiassa painopisteenä on nimenomaan huippu-urheilun toimintaympäristöjen kehittäminen sekä kansainvälisen kilpailukyvyn vahvistaminen. Kun työryhmä on tarkastellut Kansallisen Liigan, Naisten Ykkösen ja B-SM:n kokonaisuutta, edellä mainitut tavoitteet muodostavat vahvat lähtökohdat tulevaisuuden kannalta (Palloliitto 2021). Naisten pääsarjaa halutaan kehittää kovatasoisemmaksi ja kilpailukykyisemmäksi kohti kansainvälistä tasoa. Huomioitavaa on myös se, että tällä hetkellä Suomen naisten jalkapallomaajoukkueesta, Helmareista, vain muutamat pelaajat pelaavat kotimaassa Kansallista Liigaa – muuten pelaajien seurat löytyvät ulkomailla. (Palloliitto 2020d.)

Naisten jalkapallo nostaa profiiliaan jatkuvasti ja esimerkiksi vuoden 2019 naisten MM-kisojen finaalia seurasi yli miljoona suomalaista katsojaa. Lisäksi maailmalla on rikottu jatkuvasti naisten jalkapallo-otteluiden stadioneiden katsojaennätyksiä. Naispelaajien pelaajapalkkiot ovat nousussa ja UEFA on nostanut myös joukkueiden palkintorahojen summia arvoturnauksissa.

On myös huomioitavaa, että naisten jalkapallo on koko ajan muuttumassa ammattimaisempaan suuntaan ja toimintaympäristöt kehittyvät globaalisti. Pelaajien keski-ikä nousee, mikä tarkoittaa sitä, että peliurat ovat pidempiä ja laadukkaampia. Kilpailu pelipaikoista tulee olemaan entistä kovempaa niin paikallisesti Suomessa kuin maailmanlaajuistestikin, sillä eri sarjojen ja liigojen taso nousee jatkuvasti. (UEFA 2019.)

4 Tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Tutkin niin akatemiaympäristöjä kuin B-SM-ympäristöjä tehden vertailututkimusta saamieni havaintojen ja tulosten perusteella. Tutkimuksen mittausjakso käsitti kuuden kuukauden pituisen tarkasteluvälin vuoden 2022 tammikuusta kesäkuuhun. Kyselyiden tulokset saan kuukausittain jälkikäteen Palloliitolta sekä verrokkijoukkueiden valmentajilta. Palloliitto tutkii akatemioiden pilottitoimintaa ja toteuttaa oman kyselyn, minkä tuloksia olen saanut hyödyntää tässä työssä. Palloliitolla on täten oma kyselynsä akatemiajoukkueille ja itse toteutan omat tutkimuksen ja kyselyn B-SM-ympäristön joukkueille. Näiden kyselyiden tavoitteena on saada tietoa molempien toimintaympäristöjen toimivuudesta ja siitä, millaisia eroja ja samankaltaisuuksia on havaittavissa sekä osittain myös seurata toimintaympäristöjen kehittymistä mittausjakson aikana.

Muodostin opinnäytetyön tutkimuskysymykset yhteistyössä opinnäytetyön toimeksiantajan kanssa, jotta pystyin parhaiten tutkimaan heidän toivomiaan aiheita. Toimeksiantajan mukaan oli tärkeintä saada tietoa toimintaympäristöjen välittömistä vaikutuksista sekä niiden laatuksista ja –muuttujista. Näiden lisäksi tutkin opinnäytetyössä sitä, millaisia vaikutuksia akatemiaympäristöjen ja toimintaympäristöjen kehityksellä on pelaajakehitykseen. Lopulta tutkimuskysymyksiksi rajautuivat toimintaympäristöjen erojen, samankaltaisuuksien ja rakenteiden vertaileminen sekä niiden vaikutusten selvittäminen tulevaisuuden pelaajakehitykseen.

Kehittymiseni ja asiantuntijuuteni näkökulmasta tavoitteenani on perehtyä syvemmin tyttöjen akatemiatoimintaan. Tavoitteena on oppia ja saada lisää tietoa siitä, millaista työtä ja millaisissa ympäristöissä tyttöjen junioritoimintaa toteutetaan tällä hetkellä sekä millaiselta tulevaisuuden naisten jalkapallo näyttää Suomen toimintamallien ja toimintaympäristöjen näkökulmasta. Kajaanin ammattikorkeakoulun koulutuskohtaisten tavoitteiden näkökulmasta taas haluan lisäksi syventää taitojani etenkin liikunnan yhteiskunta- ja johtamisosaamisen puolelta sekä hyvinvointi- ja terveystieteiden osaamisen puolelta.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisia eroja ja samankaltaisuuksia akatemioiden ja B-SM:n toimintaympäristöissä on nähtävissä?
2. Millaisista tekijöistä nuoren urheilijan laadukas toimintaympäristö koostuu?
3. Miten akatemiaympäristöjen kehittäminen vaikuttaa pelaajakehitykseen tulevaisuudessa?

Ensimmäisen tutkimuskysymyksen hypoteesina on, että toimintaympäristöissä on eroja ja samankaltaisuuksia, mutta akatemioiden toiminta on kehittyneempää kuin B-SM ympäristöissä. Niin rahalliset kuin henkilöstö resurssit tekevät koko toiminnasta parempaa ja laadukkaampaa. Kun toimintaympäristöt kehittyvät ja paranevat, niin samalla koko toiminta sekä urheilijoiden arki paranevat. Palloliiton strategiassa yhdeksi strategiakauden painopisteeksi oli nostettu ”laadukasta arkea tukevat toimintaympäristöt seuroissa” (Palloliitto 2020b).

Toisen tutkimuskysymyksen hypoteesina on, että jotta urheilijan laadukas arki on mahdollinen, niin toimintaympäristöjen olosuhteiden on koostuttava niitä tukevista ja mahdollistavista tekijöistä. Olympiakomitean urheiluakatemiaohjelma, Palloliitto ja seurat tekevät suuremmat linjaukset ja päätökset siitä, millaisissa toimintaympäristöissä urheillaan ja millaista urheilijoiden laadukas arki on (Olympiakomitea 2021).

Kolmannen tutkimuskysymyksen hypoteesina on, että akatemiaympäristöt kehittävät yksittäisiä pelaajia sekä koko pelaajakehitysprosessia. Tulevaisuudessa akatemiaympäristöt tulevat kehittymään ja vastaamaan kohti kansainvälistä tasoa, jotta kansainvälinen menestyminen olisi mahdollista saavuttaa. Jotta nuorten pelaajien laadukas arki ja tulevaisuuden urheilijan ammatti olisi mahdollista, koko pelaajakehityksen prosessi ja urheilijan polun ymmärtäminen on merkittävässä roolissa (Mero, Nummela, Kalaja & Häkkinen 2016).

5 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyöni on pääosin kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, mutta siinä on yhdistetty myös kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Tavoitteenani oli, että yhdistelemällä työssäni sekä määrällistä että laadullista tutkimusta saadaan mahdollisimman laadukas tulos. Tarkoituksena ja päätavoitteena oli myös tukea toimeksiantajan toiveita ja tarpeita. Käytin valmiita tutkimustuloksia ja aineistoja sekä analysoin itse keräämiäni tietoja ja tilastoja.

Opinnäytetyössäni keskityin ja tarkastelin neljän pääakatemioiden tuloksia. Tutkimus toteutettiin kuuden kuukauden aikana, aikavälillä tammikuu 2022 - kesäkuu 2022. Tutkimuksessa käytettiin Microsoftin Forms-työkalua, minkä jälkeen tulokset siirrettiin Excel-taulukkoon. Sain Palloliitolta akatemioiden tuloksien yhteenvedot kuukausittain jälkikäteen, missä tulokset oli jaoteltu joukkuekohtaisesti. Joka kuukauden tuloksista oli nähtävissä aina myös edellisen kuukauden tulokset, joten pystyin vertailemaan tuloksia kuukausittain. Vertailin keskenään tyttöjen B-SM- ympäristöjä ja pilottiakatemioiden joukkueita. Olin joukkueiden päävalmentajiin yhteydessä ja toimitin tutkimusluvan seuroille. Halusin saada laajemman kokonaiskuvan koko toiminnasta ja toimintaympäristöistä pelkän numeraalisen datan sijaan, joten halusin haastatella joukkueiden valmentajia perusteellisemmin. Pääsin haastattelemaan molempien verrokkijoukkueen valmentajia sekä yhden akatemiajoukkueen valmentajaa. Suunnittelin valmentajien haastatteluja varten kysymykset peilaten työni tutkimuskysymyksiin ja Palloliiton kyselypohjaan. Kaksi haastattelua toteutettiin etänä ja yksi paikan päällä. Olin verrokkijoukkueiden valmentajiin yhteydessä kuukausittain saadakseni samoja tietoja, mitä akatemioille tarkoitetussa kyselyssä oli käytetty.

Tutkimuksen laajuuden sekä taloudellisten ja henkilöstöressurssien takia en pystynyt suorittamaan saman mittakaavan kyselyä, kuin Palloliiton toteuttamassa kyselyssä. Kehittelin muita vastaavia tapoja. Pyysin esimerkiksi valmentajilta harjoitusten viikkosuunnitelmia sekä kuukausisuunnitelmia, missä näkyisi mahdollisimman tarkasti, millainen harjoitus on kyseessä, kuinka pitkiä harjoitukset olivat, miten harjoitukset oli aikataulutettu, kuinka monta toimihenkilöä osallistui joukkueen tapahtumiin sekä millainen ja kuinka iso tila harjoituksiin oli varattu. Seurasin joukkueiden sarjakautta tulospalvelusta ja tarkastelin heidän sosiaalisen median kanaviaan, missä he aktiivisesti päivittivät omista tapahtumistaan, kuten harjoituksistaan ja peleistään.

Akatemioiden osalta pääsin tutustumaan yhden päivän ajan HFA:n harjoitteluympäristöihin ja Urhean urheilukatemiaan, missä pääsin seuraamaan joukkueen aamu- ja fysiikkaharjoituksia sekä tutustumaan koko Urhean kampuustoimintaan.

Lisäksi pääsin seuraamaan toisen verrokkijoukkueen, HJS:n, harjoituksia paikan päällä sekä keskustelemaan valmentajan kanssa useaan otteeseen.

Palloliiton kyselyn mukaisesti keräsin ja analysoin tilastoja ensin joukkuekohtaisesti, minkä jälkeen kaikkien tulosten pohjalta vertailin B-SM-ympäristön joukkueita akatemioiden joukkueisiin. Tässä työssä tarkastelu painottui B-SM- ja akatemiaympäristöjen eroavaisuuksiin. On tärkeää tuoda esille ja tiedostaa se, että tutkimuksessa käytetyt kyselyt eivät olleet identtisiä ja otanta on määrällisesti erikokoinen tutkimusryhmien välillä. Näin ollen tulokset eivät ole suoraan verrannollisia keskenään, mutta niiden avulla on kuitenkin saatu esiin niin eroja kuin joitain samankaltaisuuksiakin.

5.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimukseni yhdistää sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen. Tutkimuksen tärkeimpänä menetelmänä on tilastollinen eli määrällinen tutkimus. Lisäksi tutkimuksessani käytetään myös laadullista tutkimusta. Tutkimuksen menetelmäteoriaksi ja tutkimusstrategiaksi valikoitui vertaileva tutkimus. Vertailevassa tutkimuksessa tarkastelussa ovat tiettyjen valittujen tapausten väliset samankaltaisuudet ja eroavaisuudet. (Jyväskylän Yliopisto 2015.)

Tutkimukseni yhdistää sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen, koska tutkimus tehtiin kvalitatiivisena ja kvantitatiivisena tapaustutkimuksena. Tutkimuksen menetelmäteoriaksi ja tutkimusstrategiaksi valikoitui vertaileva tutkimus. Vertailevassa tutkimuksessa tarkastelussa ovat tiettyjen valittujen tapausten väliset samankaltaisuudet ja eroavaisuudet. Tässä tutkimuksessa vertailussa ovat kaksi erilaista toimintaympäristöä; niiden yhtäläisyydet ja poikkeavuudet. (Jyväskylän Yliopisto 2015.)

Vertailevassa tutkimuksessa vertaillaan yleensä kahta tai useampaa vertailukohdetta, mistä halutaan saada lisätietoa. Tässä tutkimuksessa verrattavia kohteita oli useampia mahdollisimman luotettavan tuloksen saamiseksi. Vertailututkimuksen tavoitteena on myös ilmaista ja nostaa esiin tutkittavien kohteiden välisiä eroja. Vertailevassa tutkimuksessa tehdään usein hypoteeseja. Tutkimuksen tavoitteena oli tehdä tutkimus, missä toimeksiantajalle saataisiin

vertailututkimuksen muodossa tietoa erilaisten toimintaympäristöjen eroista ja samankaltaisuuksista.

Toimeksiantaja halusi saada tietoa esimerkiksi harjoittelun kokonaismäärästä, tapahtumien kestosta ja tyypistä, käytettävissä olevasta kentän koosta sekä taustahenkilöiden määrästä. Erilaiset määrälliset aineistot, tilastolliset analyysimenetelmät ja laadulliset aineistot sekä analyysimenetelmät rakentavat vertailututkimuksen tietopohjan. (Vilka 2007.)

Koska työssäni on yhdistetty määrällistä sekä laadullista tutkimusta, olen huomionut molempiin tutkimussuuntiin liittyviä käytännön toimenpiteitä. Määrällisessä tutkimuksessa tutkimusaineiston keräämisen tavat ovat erilaiset kuin laadullisessa tutkimuksessa, mutta ne eivät sulje pois toisiaan (Vilka 2007.) Usein näkee, että tutkimukset ovat joko määrällisiä tai laadullisia, mutta mielestäni tässä tutkimuksessani halutun lopputuloksen, tulosten analysoinnin sekä kerätyn materiaalin monimuotoisuuden kannalta oli tärkeää, että keräsin tutkimuslomakkeiden lisäksi tietoa myös haastattelujen kautta (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 135–137).

5.2 Aineistonkeruumenetelmät

Aineistonkeruumenetelminä tässä työssä olivat Palloliiton teettämä kysely, itse keräämäni vastaava tieto verrokkijoukkueilta sekä valmentajien haastattelut. Akatemiolle lähetetty kysely kantoi nimeä: Toimintaympäristön kehittymisen seuranta / tyttöjen akatemiaympäristöt. Tämän kyselyn tarkoituksena on seurata tyttöjen akatemiaympäristöjen toimintaympäristöjen laatuksiteereitä ja -muuttujia. Pelaajat vastasivat kyselyyn jokaisen harjoitus-/ottelutapahtuman päätteeksi. Kysymyksiä oli 11 kappaletta, joissa kysytään kattavasti joukkueen eri tapahtumien sisältöä ja kulkua. Pilottivaiheen tutkimuksella saadaan tärkeää tietoa tulevaisuudessa vuonna 2024 alkavia akatemiaympäristöjä varten. Työhöni kerätään tietoa mittausjaksolta tammi-kesäkuu 2022, jolloin mukaan saadaan kuuden kuukauden tulokset.

Seuraavaksi tuon esille Palloliiton laatiman kyselyn, mihin pelaajat vastaavat jokaisen harjoitus-/ottelutapahtuman päätteeksi. Kysely on nimeltään: Toimintaympäristön kehittymisen seuranta / tyttöjen akatemiaympäristöt.

Kyselyssä kartoitettiin seuraavia asioita:

- ***Kaikki tapahtumat tarkastelujaksolla***
- Akatemia/seura
- Päivämäärä
- ***Tapahtuman alkamisaika (ka.kesto)***
- ***Tapahtuman tyyppi***
- *Tapahtuman kokonaiskesto*
- Harjoituspaikka
- ***Käytössä olevan kentän koko***
- ***Kokonaispelaajamäärä tapahtumassa***
- Akatemiapelaajat tapahtumassa
- Poissaolijoiden määrä
- ***Paikalla olleet taustahenkilöt***

Toimeksiantajalta sain tehtäväksi analysoida ja poimia tuloksista mielestäni merkittävästi esiin nousseita osa-alueita, mistä voitaisiin saada tärkeää ja mielenkiintoista tietoa toimintaympäristöjen nykytilasta ja tulevaisuuden kehittämisestä. Luettuani ja läpikäytyäni kaikki tiedot, valitsin tulosten perusteellisempaan tarkasteluun yllä olevan listauksen lihavoidut ja kursivoidut kohdat. Tulen tämän työn tuloksissa ja johtopäätöksissä viittaamaan myös muutamiin muihin osa-alueisiin ja kiinnostaviin huomioihin, mitä tulokset antoivat.

Verrokkijoukkueilta keräsin sähköpostitiedustelun avulla samoihin kysymyksiin vastauksia, mitä olin saanut Palloliitolta. Osan materiaaleista sain suoraan Excel-taulukon muodossa, muina tiedostomuotoina, tekstinä ja haastatteluina. Palloliitolta sain suoraan kuukausittaiset tulokset ja itse keräämäni tiedot siirsin Excel-taulukkoon, mistä sain samat kuukausittaiset tulokset.

Haastatteluilla oli myös erittäin tärkeä rooli aineiston keräämisessä, koska silloin saadaan hyvin spesifiä ja moniulotteista materiaalia. Haastatteluihin valmistelin kysymyspatteriston suoraan Palloliiton omien kysymysten mukaan (kts. ylhäällä), missä järjestelmällisesti kysyin täysin samoja

asioita. Haastattelujen avulla pääsin syvemmin tutustumaan niin joukkueen toimintaan kuin siihen, että minkälaiset toimintaympäristöt niissä on ja millaista toimintaa heidän joukkueessaan tapahtuu.

Haastatteluja voidaan toteuttaa useilla eri keinoilla, ja tässä tapauksessa haastattelut tehtiin yksittäin eri valmentajien kanssa. Haastattelurungon suunnittelin niin, että suurin osa kysymyksistä on suljettuja kysymyksiä, mutta lopuksi valmentajat pääsivät vastaamaan avoimiin kysymyksiin ja antamaan mielestään tärkeitä huomioita ja nostoja teemaan liittyen. Haastatteluihin kysyttiin haastateltavien lupa ja ne tallennettiin myöhempää tutkimusta varten (Hirsijärvi 2009).

Tutkimuksen aikana olen tehnyt paljon myös erilaista havainnointia, sillä olen käynyt ja tutustunut toimintaympäristöihin paikan päällä ja nähnyt konkreettisesti arjen toimintaa joukkueissa ja akatemoissa. Olen tässä tutkimuksessa käyttänyt aineistonkeruumenetelmänä myös systemaattista havainnointia. Tässä olen havainnoinut tutkimuksen kohteita eli toimintaympäristöjä. Systemaattinen havainnointi voidaan jakaa kahteen eri tapaan, joko episodihavainnointiin tai määräaikaiseen havainnointiin. Koska itselläni oli jo käsitys tutkimuskohteiden eli toimintaympäristöjen varsinaisesta toiminnasta ja tämän hetken tilasta, niin tein havainnointia episodihavainnoinnin näkökulmasta (Vilkkä 2007).

Tutkimuksen mittausjakso käsitti kuuden kuukauden pituisen tarkasteluvälin vuoden 2022 tammikuusta kesäkuuhun. Heinäkuussa oli mahdollisuus tehdä tulosten kunnollinen analysointi, sillä kesäkuun tulokset saatiin heinäkuun alussa. Tässä tutkimuksessa haluttiin saada tarpeeksi pitkä vertailu ajankohta, mikä palvelisi hyvin tutkimuksen laatua. Tähän ajankohtaan osui harjoittelukausi ja kilpailukausi, mikä mahdollisti myös toimintaympäristöjen kausiluontaisten erojen huomioimisen.

5.3 Aineiston analyysi ja tulkinta

Aineiston analyysi ja tulkinta ovat suuressa roolissa tulosten kannalta. Eri lähteiden tiedot on analysoitu ja tulosten osittaista tulkintaa on pystytty jo tekemään tutkimuksen aikana.

Tilastojen analyysissa ja tulkinassa on otettava huomioon muun muassa populaatio eli perusjoukko, otos, muuttujat ja havainnot. Hyvät tutkimusmenetelmät tukevat tutkimusaineiston analysointia ja tulkintaa. Tässä eteneminen tapahtuu siten, että on asetettu tutkimuskysymykset,

minkä jälkeen on voitu siirtyä suunnitteluvaiheen kautta toteutusvaiheeseen. Aineiston esikäsitteilyä on ollut mahdollista tehdä jo tutkimuksen aikana, kun taas koko aineiston tulkinta tapahtuu kaikkien tulosten saamisen jälkeen analysointi vaiheessa. Näiden prosessien jälkeen tutkimuksen tulosten raportointi on mahdollista. (Tähtinen, 2020.)

Haastatteluja tehdessä käytin litterointia eli tapaa, missä nauhoite kirjoitetaan kirjalliseen muotoon. Litterointia voi tehdä usealla eri tekniikalla, mutta tässä tutkimuksessa haastatteluissa on käytetty propositiotason litterointia, missä tietyt ydin- ja pääkohdat on vain kirjattu ylös. (Kananen 2014.)

Tutkimusjakson loputtua oli mahdollisuus verrata kaikkia keräämiäni aineistoja eli Palloliiton kyselyn tuloksia, omien kyselyjeni tuloksia sekä haastatteluja. Olettamuksena oli, että eroavaisuuksia löytyy, mutta myös samankaltaisuuksia. Tarkoituksena oli tutkia molempien toimintaympäristöjen tuloksia ja tuoda esiin merkittäviä seikkoja, millä voisi olla vaikutusta toimintaympäristöjen kehittämislle tulevaisuudessa.

Kun aineisto on saatu perusteellisesti analysoitua, pystytään aloittamaan tulkintaosuus. Aineiston tulkinta tarkoittaa sitä, että tutkimuksessa nousseita asioita on pyritty selventämään ja pohtimaan, miksi asia on juuri näin (Hirsijärvi 2009). Aineiston analyysin ja tulkinnan pohjana ovat olleet tutkimusasetelma, viitekehys sekä tutkimuskysymykset, mitkä ovat olleet punaisena lankana koko tutkimusprosessin ajan.

6 Tulokset

Tutkimuksen tavoitteena oli tarkastella, millaisia konkreettisia eroja ja samankaltaisuuksia Suomen Palloliiton tyttöjen jalkapalloakatemioiden pilottivaiheiden ja B-SM:n toimintaympäristöjen välillä on tunnistettavissa. Tarkastelin tuloksiani toimintaympäristöjen näkökulmasta rajaten näkökulmaa siihen, millaisia vaikutuksia toimintaympäristöllä on toiminnan onnistuneisuuden ja laadun kannalta. Tutkimushypoteesini oli, että akatemioiden toimintaympäristöt ovat laadukkaampia ja toiminta ammattimaisempaa kuin B-SM -joukkueissa. Tulokset eivät tuoneet merkittäviä yllätyksiä tähän hypoteesiin, mutta toimintaympäristöjen väliltä löytyi niin eroavaisuuksia kuin samankaltaisuuksiakin. Tutkimustulosteni perusteella on huomionarvoista, että niin akatemioiden kuin B-SM-toimintaympäristöjen joukkueiden välillä oli löydettävissä merkittäviäkin eroavaisuuksia.

Tutkimuksen aikana selvisi, että HJS:n joukkue nousi B-SM sarjaan ja KUPS:n joukkue putosi sarjatasoa alemmas B-tyttöjen Ykköseen. KUPS:n joukkueella on kokemusta aiemmin B-SM -sarjasta ja HJS pelasi ennen nousua B-SM karsintasarjaa. Verrokkijoukkueiden etsiminen osoittautui tutkimuksen alussa haasteelliseksi, koska en alkuun saanut vastauksia yhteydenottoihini. Lopulta keskusteltuani toimeksiantajani kanssa ja pohdiskellessani eri vaihtoehtoja koin, että kahden joukkueen tietojen analysointi riittää tämän laajuudessa tutkimuksessa, sillä toteutan työn itsenäisesti ja tulokset eivät ole suoraan verrannollisia keskenään. Päädyin näiden perustelujen takia pitämään kyseiset B-SM -joukkueet mukana tutkimuksessa, sillä molemmat ovat olleet joko tutkimuksen tekohetkellä tai aikaisemmin osana B-SM -toimintaympäristöjä.

6.1 Kaikki tapahtumat tarkastelujaksolla

Ensimmäisenä tulosten tarkastelussa ovat akatemioiden ja B-SM -joukkueiden kaikki tapahtumat, kuten esimerkiksi ottelut, lajiharjoitukset, fyysiset harjoitukset, loukkaantumisten ennaltaehkäisevät ja palauttavat harjoitukset sekä erilaiset joukkuekohtaiset palaverit sekä videopalaverit. Lisäksi tapahtumissa on huomioitu erilaiset workshopit ja erilaiset asiantuntijaprosessit, mitä oli käytössä akatemioiden toiminnassa.

Akatemioilla tapahtumia on kuukausittain keskiarvon mukaan 24 ja B-SM joukkueilla 19. Viikkotasolla tarkasteltuna tämä tarkoittaisi sitä, että akatemioiden on ollut kuusi ja B-SM -joukkueilla lähes viisi (4,75) tapahtumaa.

Ero toimintaympäristöjen välillä ei ole äärettömän suuri, mutta itse akatemioiden välillä on havaittavissa merkittävää hajontaa. Haastattelujen perusteella akatemiaympäristöillä on enemmän erilaisia palaverieja ja videopalaverieja sekä paremmat rahalliset ja aikataululliset resurssit otteluiden, erilaisten harjoitusten ja muiden joukkuetapahtumien toteuttamiseen. Molempien B-SM -joukkueiden valmentajien mukaan olisi ideaalitalanne, mikäli heilläkin olisi vastaavat resurssit ja mahdollisuudet toteuttaa akatemioiden kaltaisia palaverieja ja pelien analysoimisia. Opinnäytetyön tekohetkellä B-SM -joukkueiden palaverit toteutettiin muihin tapahtumiin sisällytetyksi, eikä niitä eritelty omina erillisinä tapahtumina (Kuvio 1).

Kuvio 1. Kaikkien tapahtumien lukumäärä tarkastelujaksolla.

6.2 Kaikkien tapahtumien kesto (ka.) minuutteina

Seuraavaksi tarkastelussa ovat akatemioiden ja B-SM -joukkueiden kaikkien tapahtumien kesto (ka.) minuutteina. Tässä ovat mukana kaikki samat tapahtumat, mitkä on otettu huomioon edellisessä taulukossa.

Akatemioiden ja B-SM -joukkueiden tulokset ovat linjassa keskenään, sillä erotus on noin +/- 5 min. Akatemioiden tapahtumien kesto (ka.) minuutteina on 88 ja B-SM joukkueilla 104, mikä on hieman enemmän kuin akatemioiden. B-SM joukkueilla on ollut keskimääräisesti pidempiä tapahtumia (min), koska heillä on ollut esimerkiksi jopa 150 minuuttia kestäviä tapahtumia. Aiemmissä tuloksissa esiin tulleet akatemioiden useammat tapahtumat vähentävät yksittäisten

tapahtumien kesto (min.). B-SM -joukkueiden treniajat ovat tämän tarkastelun perusteella hieman pidemmät kuin akatemiaympäristöissä. Lisäksi on huomioitava, että pelitapahtumien kestoksi on merkattu 130–150 minuuttia (Kuvio 2).

Kuvio 2. Kaikkien tapahtumien kesto (ka.) minuutteina.

6.3 Kokonaispelaajamäärä kaikissa tapahtumissa ka. (kaikki pelaajat)

Seuraavana tarkastelussa ovat akatemioiden ja B-SM -joukkueiden kokonaispelaajamäärien keskiarvo kaikissa tapahtumissa (kaikki pelaajat). Akatemit olivat erikseen tutkineet myös pelkkien joukkueen akatemiapelaajien osallistumista. B-SM -joukkueissa on myös mukana pelaajia, jotka käyvät lukion urheilulinjaa ja joilla on joukkueen ulkopuolisia aamuharjoituksia. Pelkkiä akatemiapelaajia tai aamuharjoittelijoita ei ole eritelty, koska halusin tarkastella joukkueen tapahtumiin osallistuvien pelaajien määrällistä keskiarvoa.

Tässä osiossa toimintaympäristöjen välillä on suurempi hajonta, sillä akatemioiden pelaajia on keskimäärin 13,9 ja B-SM -joukkueissa 19,5. Myös tekemäni haastattelut vahvistivat tämän tilastollisen eroavaisuuden, koska haastattelutulosten perusteella B-SM -joukkueilla oli opinnäytetyötä tehdessäni parempi pelaajarinki käytettävissään, minkä lisäksi pelaajia nousi alemmista ikäluokista mukaan tasaisesti. Esimerkiksi lajiharjoitusten suunnittelun ja toteutuksen kannalta on hyvin merkittävää, onko pelaajia käytettävissä 13 vai 19. Tuloksissa on hyvä nostaa esiin myös koronapandemian vaikutus, koska niin pelaajat kuin valmentajatkin sairastelivat, jolloin toimintaa ei ole pystytty toteuttamaan normaalien aikataulujen ja resurssien mukaisesti. Myös pelaajien loukkaantumisista johtuvat poissaolot vaikuttivat pelaajamääriin joko hetkellisesti tai

pidempään loukkaantumisasasteesta riippuen. Haastattelujen mukaan B-SM -joukkueiden pelaajarinki on +20. (Kuvio 3.)

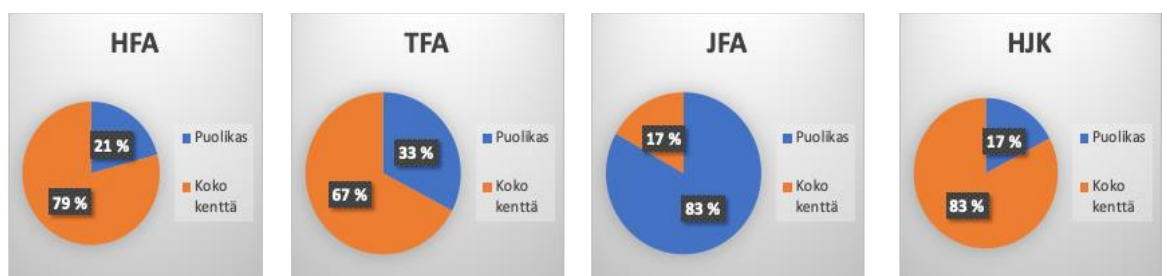
Kuvio 3. Kokonaispelaajamäärä kaikissa tapahtumissa ka. (kaikki pelaajat)

6.4 Harjoituksessa käytössä olleen kentän koko

Seuraavaksi tarkastelen akatemioiden ja B-SM -joukkueiden harjoitustapahtumissa käytössä olleiden kenttien kokoa. Akatemit pääsevät pääsääntöisesti harjoittelemaan koko kentällä, kun taas B-SM -joukkueet harjoittelevat pääsääntöisesti puolikkaalla kentällä.

Keskimääräisesti akatemit harjoittelivat 40 % puolikkaalla ja 61 % koko kentällä, kun B-SM -joukkueet harjoittelivat 85 % puolikkaalla ja 30 % koko kentällä.

Haastatteluista nousi esille, että HJS pystyi harjoittelemaan koronarajoitusten takia poikkeuksellisesti osan kevättalvesta hyödyntäen koko kenttää ja KuPS:n keräämien tietojen mukaan muutamissa harjoituksissa kentän koko oli ainoastaan 1/3 kentästä. Näissä tuloksissa on kysytty vaan kentän kokoa (Kuvio 4 ja Kuvio 5).

Kuvio 4. Akatemioiden harjoituksessa käytössä olleen kentän koko

Kuvio 5. B-SM joukkueiden harjoituksissa käytössä olleen kentän koko

6.5 Joukkueen kaikissa tapahtumissa paikalla olleet taustahenkilöt

Tarkastelen seuraavaksi akatemioiden ja B-SM -joukkueiden taustahenkilöitä, jotka ovat olleet mukana joukkueen kaikissa tapahtumissa. Akatemiolla taustahenkilöitä oli hieman enemmän kuin B-SM joukkueilla. Akatemioiden taustahenkilöiden määrä joukkueiden tapahtumissa oli keskimäärin kolme ja B-SM -joukkueissa kaksi.

Tutkimustulosteni mukaan akatemiolla oli B-SM -joukkueita enemmän taustahenkilöitä käytettävissään. Esimerkiksi HFA:n joukkueella oli valmennus- ja asiantuntijalistauksen mukaan toiminnassaan mukana lähes kaksikymmentä taustahenkilöä. HFA:n joukkueen pelaajilla oli mahdollisuus hyödyntää fysioterapeutin ja lääkärin vastaanottoja ja palveluita sekä saada psyykkistä valmennusta ja ravitsemusneuvontaa.

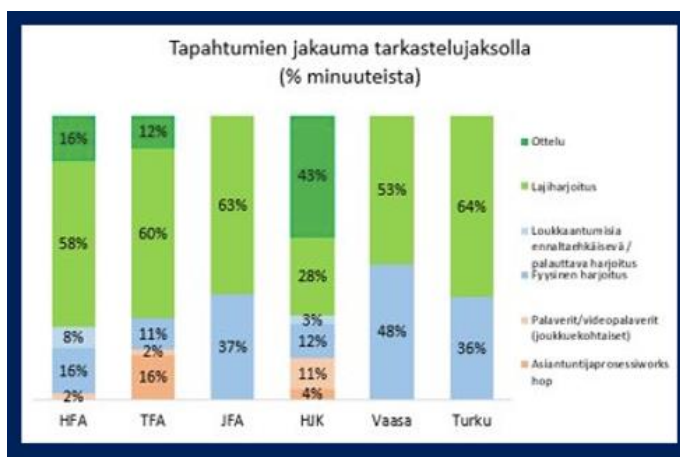
Tarkastelemillani B-SM -joukkueilla oli käytössään noin puolet vähemmän taustahenkilöitä kuin akatemiolla. KUPS:n joukkueella oli listausten mukaan 11 taustahenkilöä ja HJS:n joukkueella seitsemän. Joukkueiden taustahenkilöihin lukeutuivat esimerkiksi vastuvalmentaja, joukkueenjohtaja, rahastonhoitaja, maalivahtivalmentaja, fysiikkavalmentaja ja huoltaja. Haastatteluiden perusteella B-SM -joukkueet olivat saaneet tehtyä joitain yhteistyösopimuksia esimerkiksi hierojan ja kuntosalin kanssa (kuvio 6).

Kuvio 6. Kaikissa tapahtumissa paikalla olleet taustahenkilöt

6.6 Tapahtumien tyyppi

Tarkastelin viimeisenä akatemioiden ja B-SM joukkueiden erilaisia tapahtumatyyppejä. Akatemioiden oli B-SM-joukkueita enemmän erilaisia tapahtumia. B-SM -joukkueiden viikko- ja kuukausiohjelmiin oli eritelty tilastoituina erilaisia harjoitustyyppejä, kuten esimerkiksi palauttavia ja kehittäviä harjoituksia sekä ottelu-, fysiikka- ja perusharjoituksia. B-SM -ympäristöissä ei ollut juurikaan ympäristöistä erillisiä palavereja tai workshop-tapahtumia. Jos palaveria oli, ne oli toteutettu muiden tapahtumien yhteydessä, kuten pelien tai harjoitusten yhteydessä. B-SM -ympäristöissä oli järjestetty kuitenkin satunnaisesti jonkin verran myös videopalavereja (Kuvio 7).

Kuvio 7. Akatemioiden eri tapahtumien jakauma (ote Palloliiton raportin tuloksista, 4/2022)

7 Yhteenveto ja johtopäätökset

Urheilijan kannalta on tärkeää, että arjen perusasiat ovat kunnossa ja toimintaympäristöissä tapahtuva toiminta on perusteltua, suunniteltua ja ammattitaitoista, unohtamatta sen laadukkuutta. Tuloksista tuli esiin paljon mielenkiintoisia havaintoja ja ne tarjoilivat hyvän kokonaiskuvan siitä, millaiset jalkapallon toimintaympäristöt 16–20-vuotiailla tytöillä on täällä hetkellä Suomessa.

Joukkueiden tapahtumien aloitus- ja päättymisaikoja ei ole suoraan verrattuna tuloksissa, mutta ne tukevat nuorta urheilijaa ja niiden pitäisi olla kestoiltaan sellaisia, että arjen muut toiminnot, kuten koulu ja vapaa-aika, sopivat päivän sujuvaan kulkuun. Unen ja levon merkitys on myös nuorelle kasvavalle urheilijalle tärkeää. Tutkimuksessa tuli hyvin esiin, että arkeen on haastavaa sovittaa tarpeellinen lepo, jos aamutreenit alkavat noin klo 8.00 ja iltaharjoitukset loppuvat klo 21.00. Lisäksi on otettava huomioon aikaa vievät siirtymiset treeni paikoille, kouluun ja kotiin. Koulupäivän jälkeen olisi ihanteellista, jos treenit loppuisivat viimeistään klo 18.00, mutta B-SM -ympäristöissä treenit monesti alkoivat vasta näihin aikoihin. Jos treenit loppuvat klo 19–21.00, päivästä tulee helposti rikkonainen, eikä pelaajilla jää välttämättä aikaa kouluun tai omaan vapaa-aikaan. Tässä kokonaisuudessa on merkittävää, että yhteistyö koulun ja joukkueiden välillä on hyvä, mahdollistava sekä joustava. Koulujen, harjoitusaikojen sekä harjoituspaikkojen pitäisi tukea tavoitteellisesti harjoittelevaa nuorta. Onneksi tähän on osattu kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, koska tulevaisuudessa Suomen jo aloitettu huippu-urheilua tukeva ammattikorkeakoulujen verkosto tulee kasvamaan entisestään (Olympiakomitea 2022).

Joukkueet ovat paljon riippuvaisia siitä, miten heille saadaan varattua vuoroja kentille, halleille tai muihin harjoittelu ympäristöihin. Pohdin opinnäytetyötä tehdessäni sitä, onko seuroilla ja joukkueilla harrastajamääriin verrattuna tarpeeksi hyvät olosuhteet, kuten esimerkiksi tarpeenmukaiset hallit käytettävissä. Paikkakuntakohtaiset erot ovat suuria ja tässä on tekemistä tulevaisuudessa. On otettava huomioon, että osalla on tilojen kanssa valmiiksi haastavaa, ja kaikkien vuorojen on mahduttava tiettyyn aikaikkunaan. Talvikautta ajatellen hallit ovat monesti aamuisin ja iltpäivisin tyhjiä. Akatemioiden tätä pystytään hyödyntämään, joten jäin pohtimaan, olisiko myös B-SM -ympäristöissä mahdollisuus siirtää treenejä alkuiltapäiviin.

B-joukkueiden suurimmat edut ovat siinä, että osa pelaajista on saattanut pelata vuosia yhdessä ja heillä on voinut olla sama valmennus ja joukkuekaverit pitkään. Pelaajat osaavat pelata yhteen saumattomasti, ja valmentaja tuntee pelaajansa hyvin tietäen pelaajan kehityskaaren ja historian. Toimintaympäristöt, ystävät ja perheet ovat pelaajille lähellä ja tuttuja. Akatemioiden osa toiminnosta on saman katon alla, mutta tässäkin on toimipistekohtaisia eroja. Haastattelussa esiin nousi myös se, että osaavatko akatemiapelaajat ohjautua itsenäisesti laadukkaiden palveluiden piiriin ja oppia itseohjautuvuutta tulevaisuuden huippu-urheilijan uraa varten.

Osa akatemiapelaajista joutuu muuttamaan parempien toimintaympäristöjen perässä pois kotoa, joskus jopa toiselle puolelle Suomea. Tukiverkosto on tärkeässä roolissa pelaajan arjessa, niin vastoin käymisissä kuin onnistumissakin. Osa pelaajista on onnekkaita ja heillä on mahdollisuus päästä kotikaupungissaan akatemiaympäristöihin. On tärkeää, että pelaajaa pääsee uuteen arkeen ja ympäristöön hyvin kiinni. Tällaisessa tilanteessa erilaiset asiantuntijapalvelut voivat olla tärkeässä roolissa. Psykkisen valmennuksen tarjoaminen ja sen tarve nousi myös esiin keskusteluissa joukkueiden taustojen kanssa. Esimerkiksi nuoren urheilijan elämähallintataidot ja resilienssi pitäisi huomioida tärkeinä osa-alueina myös fyysisen harjoittelun ohella.

Erään akatemiavalmentajan kanssa tuli puhetta siitä, saadaanko pelaajia sitoutumaan kolmeksi vuodeksi akatemiatoimintaan. Pelaajakehityksen kannalta olisi parempi, jos pelaajat olisivat enemmän kuin vuoden tai kaksi akatemioiden mukana. Tällä hetkellä joidenkin akatemioiden ongelma on siinä, että pelaajat ovat akatemioiden liian lyhyen ajan.

Kilpailuympäristö ja kilpailu on korostetumpaa ja selkeämpää akatemiaympäristöistä. Tästä mainittakoon tyttöjen vuonna 2022 pelatut U17-tyttöjen EM-kisat, missä muun muassa HFA:sta oli useita pelaajia mukana maajoukkueessa. Lähes kaikki muut pelaajalistan pelaajat olivat B-SM -ympäristöistä. On huomioitava, miten saadaan akatemioiden ja B-SM -ympäristöjen ulkopuolelta taitavia pelaajia sellaisiin ympäristöihin, mikä olisi heille paras mahdollinen. Jäin pohtimaan, onko pienemmissä joukkueissa ja seuroissa tarpeeksi tukea ja ohjeistusta tällaisille pelaajille ja onko siellä tietoa siitä, mitä kaikkea on yleisesti saatavilla.

Suurin osa näistä pilottiakatemioiden on keskittynyt Suomen eteläosiin, pois lukien Jyväskylä ja Vaasa. Kysymys onkin, että miten saataisiin eri puolelle Suomea laadukkaita toimintaympäristöjä, akatemioiden, joukkueita ja jopa naisten pääsarjatason joukkueita.

Kansallisen liigan kymmenestä joukkueesta kuusi löytyy pääkaupunkiseudulta. Kansallisessa Ykkösessä joukkueiden määrää tiputettiin kymmeneen, missä pääkaupunkiseudulta on vain kolme joukkuetta. B-SM -karsintasarjaa ja pääsarjaa on myös uudistettu ja muokattu paremmaksi kaudelle 2022. Helmareiden pelaajista esimerkiksi Tuija Hyyrynen ja Emma Koivisto ovat haastatteluissa kertoneet, että ulkomaille lähtö oli ainoa mahdollisuus kehittyä pelaajana ja päästä ammattimaisiin ympäristöihin (Ruohonen 2022).

Olisi hienoa, jos tulevaisuudessa Kansallinen Liiga olisi tasokas liiga ja sellainen ympäristö, missä kaikki pelaajat voisivat pelata amatikseen, kehittyä ja keskittyä puhtaasti urheilijan uraan eli jalkapalloon. Urheilijan ura pitäisi nähdä ammattina, kuten minkä tahansa alan ammatti, eikä vain niin sanotusti ”harrastamisena” tai ”puuhasteluna”.

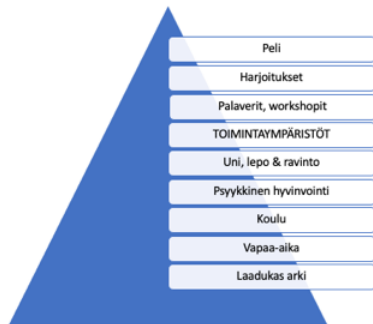
Kaikista suurimmaksi teemaksi työssä ja tuloksissa nousivat resurssit ja olosuhteiden erot. Mitä enemmän päätoimisia taustahenkilöitä ja valmentajia saadaan seuroihin ja joukkueisiin mukaan, sitä enemmän tulos ja toiminta paranevat. Akatemioiden toiminta on ammattimaisempaa ja resurssit ovat parempia kuin B-SM -ympäristöissä.

Tutkimusprosessin aikana on ollut puhetta, että tulevaisuudessa ei välttämättä olisikaan erikseen tyttöjen ja poikien akatemiaita, vaan kaikki akatemiatoiminta olisi rakennettu yhteisesti niin pojille kuin tytöille. Mielenkiintoista nähdä, missä muodossa tyttöjen akatemiatoiminta on tuolloin vuonna 2024 lopullisen toiminnan alkaessa, ja miten B-SM -sarjaan tehdyt uudistukset ovat kantaneet hedelmää. Niin Suomessa kuin ulkomailla on huomattu jalkapallon kehittyvän lajina jatkuvasti ja pelaajien tason nousevan, kun toimintaympäristöihin panostetaan kunnollisilla resursseilla.

Tuloksia analysoidessani tein kaavion, mikä kuvastaa mielestäni selkeästi toimintaympäristöjen vaikutusta ja roolia urheilijan arjessa. Hyvät ja laadukkaat olosuhteet, missä ovat osana arjen eri toiminnot, läheisten tuki, fyysinen ja psyykinen hyvinvointi ja urheilu, tukevat niin toimintaympäristöjen kuin yksittäisen urheilijan toimintaa.

Toimintaympäristöt ovat merkittävässä mahdollistajan roolissa ja tuottavat urheiluun välttämättömät toiminnot ja olosuhteet. Kun pyramidin pohja on vankka ja vakaa, on seuraavien

osa-alueiden lisääminen ja kehittäminen helpompaa kohti huippua, eli kaiken keskiössä olevaa ”peliä” (Kuvio 8).

Kuvio 8. Toimintaympäristöjen rooli ja merkittävyys urheilijan polulla ja urheilijan laadukkaassa arjessa.

8 Pohdinta

Jokaisella tyttöpelaaajalla pitäisi olla mahdollisuus unelmoida ammattilaisjalkapalloilijan urasta. Olisi mielenkiintoista tietää, millaisessa roolissa ja suosiossa naisten jalkapallo olisi nykypäivänä esimerkiksi juuri naisten EM-kisoissa jalkapallon mestaruuden voittaneessa Englannissa ja maailmalla yleisesti, jos sitä ei olisi kielletty 50:ksi vuodeksi (Ruohonen 2022.) Historiaa ei saa kirjoitettua uudestaan, mutta meillä on nyt tässä hetkessä mahdollisuus muuttaa ja parantaa asenteita.

Tutkimuksen aikana ja haastatteluissa kävi ilmi, että kansainvälisempiä pelejä ja yhteistyötä pitäisi tehdä vieläkin enemmän eri maiden kanssa, oli kyse sitten kaiken ikäisistä tyttö- ja naispelaajista. On myös hyvä tiedostaa ja tarkastella, miten samankokoisissa maissa tehdään asioita. Kansainvälinen yhteistyö on merkittävää toiminnan kannalta ja se parantaa pelin tasoa yleisesti. Akatemiatoimintaa tarkastellessa lajikohtaisissa panostuksissa ja resursseissa on eroja. On myös tärkeää pohtia, miten ja mistä saadaan laadukkaita harjoitteita sekä tarpeeksi sitoutuneita pelaajia harjoituksiin ja peleihin. Työssä esiin nousivat lisäksi ajankäytölliset resurssit ja asiantuntijaryhmän merkitys joukkueen taustalla. Herää kysymys siitä, minkälaisia asiantuntijoita kyseisillä toimintaympäristöllä, seuroilla ja joukkueilla on käytettävissä, ja millaista yhteistyötä on mahdollisuus tehdä tulevaisuudessa. Seurojen ja joukkueiden välillä on eroja ja resurssit ovat jälleen isossa roolissa. Työni kirjoittamisen aikana, on ollut hienoa huomata, että resursseihin ja keskittämiseen on jo tehty uusia ratkaisuja. Vuonna 2023 Palloliitto on aloittanut yhteisten hybridiakatemioiden pilottivaiheen tytöille ja pojille (Palloliitto 2023). Tästä mahdollisuudesta oli jo hieman puhetta tutkimukseni aloitusvaiheessa, että tulevaisuudessa akatemiatoimintaa ei olisi erillisinä tytöille ja pojille, vaan toiminta ja toimintaympäristöt olisivat yhteisiä molemmille saman katon alla.

Naisten 2022 EM-kisojen alkulohkon ottelussa Saksa-Espanja, eräs Ylen urheiluasiantuntija totesi mielestäni hyvin pelin loputtua Saksan voitosta, että Espanja kontrolloi palloa, mutta Saksa kontrolloi peliä. Mielestäni tätä ajatusmallia voisi jalostaa pidemmälle, sillä pelaajat kentällä kontrolloivat nimenomaan palloa, mutta peliä kontrolloivat kuitenkin isommat tahot, kuten maiden omat lajiliitot, UEFA ja FIFA, mitkä määrittelevät esimerkiksi minkälaiset standardit vaaditaan, millaiset stadionit, minkälaiset olosuhteet ja ketä taustahenkilöitä ovat saatavilla. Kaiken pohjalla on valtavan iso koneisto, mikä mahdollistaa kisojen toteutumisen ja pelaajien pelaamisen arvokisoissa, unohtamatta resursseja. (FIFA 2019.)

Koen, että meillä on Suomessa potentiaalia ja voisimme olla tulevaisuudessa pioneerin asemassa naisten jalkapallossa. Olisi hienoa, jos joskus Suomeen pystyttäisiin luomaan sellainen naisten pääsarja, mikä olisi vielä kiinnostavampi ja laadukkaampi kuin nykyään, ja mikä houkuttelisi huippupelaajia ympäri maailmaa. On todella mielenkiintoista nähdä, millaiseksi Suomen naisten Kansallinen Liiga muodostuu tulevaisuudessa vai pysykö meidän pääsarjatasomme niin sanotusti kasvattajaympäristönä kohti ulkomaiden isoja huippuseuroja. Olisi hienoa, jos suomalaisella huippupelaajalla voisi olla mahdollisuus pelata ammattikseen jalkapalloa ja asua Suomessa lähellä perhettä ja läheisiä.

Fakta on se, että Suomessa resurssit eivät valitettavasti ole samat kuin monilla muilla mailla tällä hetkellä. Uskon kuitenkin, että tietämyksellä, jalkapallokulttuurin vahvistamisella ja pienillä teoilla asiat alkavat mennä entistä enemmän eteenpäin. Naisten A-maajoukkueen päävalmentaja Marko Saloranta toi hyvin Naisten 2022 EM-kisojen Ylen asiantuntijahaastattelussa esiin, että monet maat, mitkä aikanaan olivat junioritasolla Suomea heikompia, ovat saavuttaneet Suomen tasoa tai jopa ohittaneet sen. Haasteena onkin se, että miten tulevaisuudessa saataisiin vietyä tyttöjen jalkapalloa eteenpäin, jotta kehitys ei jäisi paikoilleen, vaan suunta olisi ylöspäin. Onkin ollut erittäin hienoa kirjoittaa tätä työtä, sillä samoihin aikoihin tyttöjen U17-vuotiaiden joukkue pääsi EM-kisoihin ja naisten maajoukkue on päässyt nyt yhdeksän vuoden tauon jälkeen takaisin arvokisoihin. Lisäksi naisten tulevia vuonna 2025 järjestettäviä EM-kisoja haetaan Suomeen yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa, mikä on erittäin hieno juttu. (YLE 2021.)

Tutkimuksessa haluttiin saada tietoa toimintaympäristöjen eroista ja samankaltaisuuksista niin akatemioiden ja B-SM:n toimintaympäristöjen välillä sekä siitä, mistä tekijöistä nuoren urheilijan laadukas toimintaympäristö koostuu ja miten akatemiaympäristöjen kehittäminen vaikuttaa tulevaisuuden pelaajakehitykseen. Mielestäni kahteen ensimmäiseen tutkimuskysymykseen saatiin tässä tutkimuksessa selkeästi vastaus, sillä toimintaympäristöissä oli huomattavissa niin eroja kuin samankaltaisuuksia ja esittelin tässä työssä, mistä laadukkaat toimintaympäristöt koostuvat ja mitä ne mahdollistavat nuorille urheilijoille. Opinnäytetyö oli tehty toimintaympäristöjen näkökulmasta ja puhtaasti kolmanteen tutkimuskysymykseen ei saatu suoraa vastausta. Mielestäni saatiin kuitenkin arvokasta tietoa myös pelaajakehityksen näkökulmaan ja sen jalostamiseen, sillä ilman laadukkaita toimintaympäristöjä ei voida olettaa laadukkaan pelaajakehityksen toteutumista.

Joukkueurheilussa kaikkien eri palasten pitää osua kohdalleen, että menestymistä tulee. Pelaajien, valmennuksen, taustojen, toimintaympäristöjen ja urheilun tason tulee olla huippua, jotta huipulla on mahdollisuus pelata. Asioissa on menty onneksi paljon eteenpäin ja uskon, että tulevaisuudessa tyttöjen ja naisten harjoitteluolosuhteet ja ammattilaismahdollisuudet paranevat entisestään.

Helsingin Sanomien jutussa ”HS 50 vuotta sitten 9.2.1971”, kerrottiin, että FIFA pelkää, että naisjalkapalloilu valtaisi tulevaisuudessa maailmaa niin, että se tulisi sotkemaan FIFA:n suunnitelmia. FIFA oli kuulemma antanut eri maanosien lajiliitoille määräyksen, minkä mukaan heidän tulisi seurata tilannetta erittäin tarkasti. Lisäksi liittoja kehoitettiin ottamaan naisten jalkapalloilu siipiensä alle, ettei laji pääsisi leviämään ympäri maailmaa miesten jalkapalloilun tielle. (Helsingin Sanomat 2022.) Emme saa naisten jalkapalloilun aikanaan menetettyä 50:tä vuotta takaisin, mutta meillä kasvaa koko ajan uusia tyttöjunioreita, joiden tulevaisuus on valoisampi ja täynnä tähtipölyä. Meillä on mahdollisuus ja velvollisuus kontrolloida peliä ja palloa, koska jalkapallo kuuluu kaikille.

8.1 Luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön luotettavuuden arvioiminen on tärkeää, koska tieteelliseen tutkimuksen tekemiseen on suhtauduttava kriittisesti. Sekä opinnäytetyön että tutkimustulosteni luotettavuuden varmistamiseksi on tärkeää, että tutkimuksen toteuttamista ja tuloksia arvioidaan. Koska työni on toteutettu hyödyntämällä sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusta, myös niiden luotettavuuskriteereitä on arvioitava kahdesta eri näkökulmasta (Heikkilä 2014.)

Tieteellisellä tutkimuksella on tiettyjä perusvaatimuksia, kuten tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetti eli pätevyys tarkoittaa sitä, että työn käsitteet ja muuttujat on määritelty hyvin ja sovittu etukäteen. Näin työ on mahdollisimman pätevä ja tutkimus kertoo tietoa juuri siitä, mitä on haluttu tutkia. Reliabiliteetti eli luotettavuus tarkoittaa sitä, että tutkimuksen tulokset ovat tarkkoja. Olen suhtautunut opinnäytetyöhöni ja siihen liittyvään tutkimukseen kriittisesti ja tarkasti. Hyvällä tutkijalla on taito tulkitä tuloksia sekä käyttää analysointimenetelmiä, mitkä osataan ja hallitaan käytännössä. (Heikkilä 2014.)

Ammattikorkeakoulun opinnäytetöille on laadittu eettiset suositukset, joiden tavoitteena on, että opinnäytetyöprosessi on laadittu hyvien tieteellisten käytäntöjen mukaisesti. Koska tiedeyhteisön toimintatapoihin kuuluvat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus, olen kiinnittänyt erityistä huomiota siihen, että ne toteutuivat työssäni (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012). Opinnäytetyössä olen tekijän ja opiskelijan roolissa, joten minun tulee hallita opinnäytetyöprosessissa tiettyjä asioita. Opiskelijana minun tulee hallita tieteellinen käytäntö ja tieteellisen käytännön vastuu. Lisäksi on hallittava ihmisiin kohdistuvan tutkimuksen periaatteet ja eettisen ennakoarvion lähtökohdat, tarpeellisuus ja ennakoarviointimenettely. (Arene 2020.)

On tärkeää, että tutkittavilla seuroilla on ollut luottamus tutkimustani kohtaan ja heillä on ollut oikeus päättää, osallistuvatko he tutkimukseeni. Tutkimuksessa ei käsitelty tutkittavien henkilötietoja, sillä tutkimus perustuu joukkueiden toiminnan tarkasteluun, eikä yksilöihin. Saamani ja keräämäni tiedot ovat olleet luottamuksellisia ja sellaisessa muodossa, missä vastaaja on pysynyt nimettömänä. Perustelin vastaukset kysymyksiin: mitä, miten ja miksi - miksi kerään tietoa ja mitä varten sitä tulen työssäni käyttämään. Tutkittavien henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja ihmisoikeutta on kunnioitettu tutkimuksen aikana (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019).

8.2 Ammatillisen osaamisen kehittyminen

Tulen myöhemmin käymään palautekeskustelun työstäni toimeksiantajan kanssa. Palautekeskustelu on tärkeää, koska se tukee niin omaa ammatillista osaamistani kuin ammatillista kehitystäni tulevaisuudessa. Lisäksi saan palautekeskustelusta tärkeää tietoa raporttini ja tulosten merkityksestä liittyen toimeksiantajani tarpeisiin. Tutkimuksen ja työn valmistumisen jälkeen tulen kysymään tutkimuksessa mukana olevien joukkueiden valmentajilta palautetta sähköisesti. Aion kysyä palautetta esimerkiksi yhteistyöstä, tutkimuksen vaikutuksesta, kuormittavuudesta sekä tulevaisuuden mahdollisista tutkimuksista.

Opinnäytetyöni onnistumista varten tulen tekemään omasta toiminnastani itsearviointia ja reflektointia koko prosessin ajan. Itsearvioinnissa tulen käyttämään SWOT-analyysiä, missä arvioin oman toimintani vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Reflektoinnilla voidaan tarkoittaa useita eri asioita, kuten toiminnan, kokemusten ja oppimiensa asioiden pohtimista sekä asioiden peilaamista ja analysoimista (Jyväskylän yliopisto 2022).

Elinikäistä oppimista tukevat suomalaisten tutkintojen viitekehykset, taso 6: ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot (Opetushallitus 2022). Viitekehyksenä toimivat myös Kajaanin ammattikorkeakoulun opinto-opas ja sen koulutuskohtaiset kompetenssit sekä itselleni asetetut henkilökohtaiset tavoitteet ja odotukset. Liikunnanohjaaja-tutkinnon koulutuskohtaiset kompetenssit on jaettu pedagogiikan ja liikuntadidaktiikan osaamiseen, liikuntaosaamiseen, liikunnan yhteiskunta-, johtamis- ja yrittäjäosaamiseen sekä ihmisen hyvinvointi- ja terveystuensaamiseen kokonaisuuksiin. Tässä opinnäytetyössäni on korostunut erityisesti liikuntaosaamisen, ihmisen hyvinvointi- ja terveystuensaamisen sekä liikunnan yhteiskuntaosaamisen osa-alueet. Koska tutkimuksen kohderyhmäksi ovat valikoituneet nuoret, on kokonaisvaltaisen liikuntaosaamisen tietotaito hallittava. Myös ymmärrys kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnin ja terveyden merkityksestä; mistä tekijöistä ja miten se muodostuu, on korostunut tämän opinnäytetyöprosessin aikana. Liikunnan yhteiskuntaosaamisen kokonaisuuteen perehtyminen on mahdollistanut sen, että ymmärrän lasten ja nuorten liikunnan erilaiset toimintaympäristöt ja niiden palvelujen tarjoajat. Olen päässyt tarkastelemaan ja havainnoimaan tämän prosessin aikana liikuntaa niin ruohonjuuritasolla yksittäisissä nuorissa, kuten myös nuorten liikkumista yhteiskunnallisena ilmiönä. (Kajaanin ammattikorkeakoulu n.d.)

Tein opinnäytetyötäni koskevat valinnat ja ratkaisut siten, että ne olivat tarkasti harkittuja, perusteltuja ja loogisia. Tavoitteenani oli tehdä laadukas opinnäytetyö, missä tarkastelen työtäni kriittisesti, niin lähdekritiikin kuin itsekritiikin näkökulmasta. Halusin tällä työlläni osoittaa, että olen aidosti ja syvästi kiinnostunut aiheesta ja perehtynyt asioihin huolellisesti. Toivon, että tässä valmiissa työssäni on nähtävissä asiantuntijuus sekä tutkimuksellinen ote. Tärkeää on ollut myös vertaisena toimiminen toisille opiskelijoille sekä heidän vertaispalautteensa minulle opinnäyteprosessin aikana, koska he antoivat arvokasta palautetta ja uusia näkökulmia.

Opinnäytetyötä oli mielekästä ja innostavaa tehdä, mutta se oli myös erittäin raskasta ja työlästä. Henkilökohtaisten syiden takia mietin välillä, riittääkö jaksaminen jatkaa työtä tällä hetkellä, mutta olen todella ylpeä itsestäni, että sain tehtyä työn lopulta niin hyvin kuin olosuhteisiin nähden pystyin. Varsinaisen valmiin työn valmistumisen aikataulu hieman muuttui ja meni eteenpäin, mutta sain kuitenkin tuloksen toimeksiantajalle sovittuna ajankohtana.

Jalkapallo on henkilökohtaisesti rakas aihe ja kilpaurheilun itsekkin edelleen lajin parissa, joten tämä aihevalinta tutkimukselle oli melko arvattavissa ja itsestäänselvyys. Aihe tuli sattuman kautta eteen erään Kajaanin Ammattikorkeakoulun järjestämän seminaarin myötä, mikä oli toteutettu yhteistyössä Suomen olympiakomitean ja muiden liikunnan koulutusta tarjoavien korkeakoulujen kanssa. Opinnäytetyö ei ollut ollenkaan mielessä, mutta kun tilaisuus tuli, päätin tarttua siihen ennakkoluulottomasti. Jälkikäteen ajateltuna en tiedä, oliko järkevää lähteä tekemään opinnäytetyötä vuotta aikaisemmin muiden koulutöiden ja kiireisen elämän ohella, mutta olen nyt ainakin kokemusta rikkaamana, enkä kadu missään nimessä tätä prosessia.

Koen, että olen tällä hetkellä tämän aiheen hyvä asiantuntija ja että sekä jalkapallo- että liikuntatiedon tietämykseni on kasvanut entisestään. Olen nyt saanut hyvän tulikasteen ja tiedän tulevaisuutta ajatellen nyt pääpiirteittäin, miten tutkimusprosessi etenee. Itselleni on myös tämän työn ohella kirkastunut vielä vahvemmin se, että haluan tulevaisuudessa työskennellä lasten ja nuorten parissa. Haluan tulevaisuudessa toimia mahdollistajana, tehdä töitä ja sellaisia päätöksiä, mitkä edistäisivät parhaalla mahdollisella tavalla lasten- ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia.

8.3 Tutkimuksen rajoitukset ja jatkotutkimukset

Tulevaisuudessa tehtävistä jatkotutkimuksista tuli ensimmäiseksi mieleen pelaajakehityksen näkökulma, akatemioiden yksilölliset erot keskenään akatemiatoiminnan lopullisessa vaiheessa, yhteistyön tekeminen ja tutkimus muiden maiden akatemioiden kanssa ja lisäksi voisi tutkia lisää B-SM ympäristöjen joukkueita, missä otanta olisi suurempi.

Jos tutkimuksessa olisi lähestytty pelaajia suoraan, sillä osa tutkittavista on alle 18-vuotiaita, niin tällöin tutkimukseen liittyvät luvat ja tiedottaminen olisi ollut erityisen tärkeää yksilösuojan kannalta. Tutkittavien henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja ihmisoikeutta pitäisi tällöin kunnioittaa tutkimuksen aikana (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019). Tutkimuksen tuloksia analysoidessa ei pystynyt erottamaan yksittäisiä pelaajia tai henkilötietoja.

On ollut puhetta, että akatemioiden toimintaa voisi mahdollisesti tulevaisuudessa tehostaa ja keskittää siten, että ei olisi erikseen akatemioita tytöillä ja pojille, vaan toiminta olisi saman organisaation alla. Jos näin tapahtuisi, niin toimintaa pitäisi tarkastella isona kokonaisuutena. Tällöin voisi erikseen tehdä tietystä toimintaympäristöstä, esimerkiksi seurasta tai joukkueesta kehittämisanalyysin kohti parempia toimintaympäristöjä.

Alussa suunnittelin työtä siten, että tutkimuskysymyksiä oli enemmän. Työn selkeyttämiseksi ja aiheiden rajaamiseksi jätin muutaman kysymyksen pois, mitä pystyisi kuitenkin hyvin hyödyntämään tulevaisuudessa. Tulevissa tutkimuksissa voisi tutkia tarkemmin esimerkiksi sitä, millaiset vaikutukset akatemiaympäristöjen kehittämisellä olisi pelaajakehityksen kannalta tulevaisuudessa. Tällöin samaa aihetta voisi tarkastella enemmän pelaajakehityksen kuin toimintaympäristöjen näkökulmasta. Tässä työssä on ohimennen mainittu ja annettu esimerkkejä myös kansainvälisistä ympäristöistä ja niiden toiminnasta. Tulevaisuudessa tutkimusta voisi tehdä myös kansainvälisen tason näkökulmasta, missä tällöin verrattaisiin Suomen toimintaympäristöjä ja useita kansainvälisiä ympäristöjä keskenään. Tällaista teemaa voisi esimerkiksi lähestyä kysymyksellä siitä, miten Suomen toimintaympäristöjä saataisiin kehitettyä vielä entistä enemmän kohti kansainvälistä huipputasoa.

Lähteet

Arene (2020) Opinnäytetöiden eettiset suositukset. Saatavilla 2.5.2022. <https://www.arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/>

FIFA (2019) Federation Internationale de Football Association. Women's Football Member Association's Survey Report. Zurich: FIFA. Saatavilla 2.5.2022. <https://digitalhub.fifa.com/m/231330ded0bf3120/original/nq3ensohyxpuxovcovj0-pdf.pdf>

FIFA (2023). Federation Internationale de Football Association. Women's ranking March 24, 2023. Saatavilla 30.3.2023. https://www.fifa.com/fifa-world-ranking/women?dateId=ranking_20230324

Hanin, J. (2007) Emotions and athletic performance: Individual zones of optimal functioning model. Teoksessa D. Smith & M. Bar-Eli (toim.), Essential readings in sport and exercise psychology (s. 55-73). Champaign, IL: Human Kinetics

Heikkilä, T. (2014). Tilastollinen tutkimus. Porvoo: Bookwell Oy.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). Tutki ja kirjoita. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

Helsingin Sanomat (2022) HS 50 vuotta sitten 9.2.1971 - Jalkapalloilun tulevaisuus on naisten jaloissa. <https://www.hs.fi/historia/art-2000007766049.html>

Jaakkola, T. (2010.) Liikuntataitojen oppiminen ja taitoharjoittelu. Porvoo: Bookwell Oy. Jyväskylän Yliopisto. Määrällinen Tutkimus. Saatavilla 2.5.2022. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Jalkapallon EM (2022). Suomelta kova temppu – U17-tytöt jalkapallon EM-kisoihin. <https://jalkapallon-em.fi/u17-tytot-jalkapallon-em-kisoihin/>

Jyväskylän Yliopisto. (2015). Vertaileva tutkimus. Saatavilla 30.1.2023 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus>

Jyväskylän Yliopisto (2022). Mitä tarkoittaa reflektointi?. Saatavilla 29.11.2022. <https://peda.net/jyu/ht/yjfl/mor>

Kajaanin Ammattikorkeakoulu (N.d.) Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus. Liikunnanohjaaja (AMK). Saatavilla 2.5.2022. <http://opinto-opas.kamk.fi/index.php/fi/68147/fi/68090>

Kananen, J. (2014). Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja 176. ISBN: 978-951-830-328-5 (painettu).

Kansallinen Liiga. (2021) Subway Kansallisen Liigan joukkueita mukana väitöstutkimuksessa : tulokset auttavat suunnittelemaan harjoituksia ja pelaajien kuormitusta. Saatavilla 6.5.2022. <https://www.kansallinenliiga.fi/news/subway-kansallisen-liigan-joukkueita-mukana-vaitostutkimuksessa-tulokset-auttavat-suunnittelemaan-harjoituksia-ja-pelaajien-kuormitusta/>

Kansallinen Liiga. (2021) a. Kansallisen Liigan ja 2019 MM-kisojen juoksumäärät. Saatavilla 17.5.2022 <https://www.kansallinenliiga.fi/news/subway-kansallisen-liigan-joukkueita-mukana-vaitostutkimuksessa-tulokset-auttavat-suunnittelemaan-harjoituksia-ja-pelaajien-kuormitusta>

Kansallinen Liiga. (2022) Naisten ylimpien sarjojen Kansallinen -kokonaisuus on syksyn aikana tarkastelussa. Saatavilla 20.3.2023. <https://www.kansallinenliiga.fi/news/naisten-ylimpien-sarjojen-kansallinen-kokonaisuus-on-syksyn-aikana-tarkastelussa/>

Koulutuskuntayhtymä Tavastia. (2022). Yleistä infoa urheiluakatemiaista. Saatavilla 28.1.2023. <https://www.kktavastia.fi/tietoa-tavastiasta/urheiluakatemia-tavastia/yleista-infoa-urheiluakatemiaista/>

Matikka, L. (2020). Urheilupsykologian perusteet. Liikuntatieteellinen Seura ry. Turenki: Hansaprint

Mero, A., Nummela, A., Kalaja, S., Häkkinen, K. (2016). Huippu-urheiluvalmennus – teoria ja käytäntö päivittäisvalmennuksessa. Lahti: VK-Kustannus Oy.

Miettinen, M. (2021). Developing Women's Football: Elite Youth Academies in Finland. AMK-opinnäytetyö. Haaga-Helia. Saatavilla 2.5.2022. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202104275958>

Mäkinen, J. (2021) Kansallisen liigan pelaajien pelipaikkakohtainen ottelukuormitus. Pro-gradu tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Saatavilla 6.5.2022. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juy-20210935032>

Opetushallitus. (2022) Tutkintojen viitekehys. Saatavilla 2.5.2022. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tutkintojen-viitekehukset>

Olympiakomitea (2019). Urheilijan kaksoisura. Urheiluakatemiaohjelma - Yläkoulutoiminnan termistö ja ohjeisto. Saatavilla 29.3.2023.

<https://www.olympiakomitea.fi/uploads/2019/04/f3421de8-urheiluakatemioiden-ylakoulutoiminnan-termisto-ja-ohjeisto-16.4.2019.pdf>

Olympiakomitea (2020) a. Urheiluakatemit ja valmennuskeskukset. Saatavilla 2.5.2022
<https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/urheiluakatemiaohjelma/urheiluakatemit-ja-valmennuskeskukset/>

Olympiakomitea (2021). Urheiluakatemiaohjelma. Saatavilla 28.1.2023
<https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/urheiluakatemiaohjelma/>

Olympiakomitea (2022). Kahdeksan suomalaista korkeakoulua hakee huippu-urheilijamyönteisen korkeakoulun statusta. Saatavilla 29.11.2022.

<https://www.olympiakomitea.fi/2022/11/07/kahdeksan-suomalaista-korkeakoulua-hakee-huippu-urheilijamyonteisen-korkeakoulun-statusta/>

Olympiakomitea (2023). Kasva urheilijaksi. Saatavilla 30.3.2023.
<https://www.olympiakomitea.fi/huippu-urheilu/kaksoisura/ylakoulut/kasva-urheilijaksi/>

Palloliitto (2020) a. Visio, missio, strategia. Saatavilla: Palloliitto arkisto. <https://www.palloliitto.fi/info/palloliitto/visio-missio-strategia>

Palloliitto (2020) b. Suomalaisen jalkapallon ja futsalin strategia. Saatavilla: Palloliitto arkisto.
https://www.palloliitto.fi/sites/default/files/Palloliitto/strategia_2020-24_2.pdf

Palloliitto (2020) c. Tyttöjen akatemiamallit kehittyvät vauhdilla. Saatavilla: Palloliitto arkisto.
<https://www.palloliitto.fi/jalkapallouutiset/tyttojen-akatemiamaallit-kehittyvat-vauhdilla>

Palloliitto (2020) d. Rakennamme akatemiaympäristöjä -projekti etenee. Saatavilla: Palloliitto arkisto.
<https://www.palloliitto.fi/jalkapallouutiset/rakennamme-akatemiaymparistoja-projekti-etenee-idan-ja-etelan-alueiden>

Palloliitto (2020) e. Naisten ja tyttöjen sarjataso kehitystyö etenee. Saatavilla 4.4.2023.
<https://uutisarkisto.palloliitto.fi/naisten-ja-tyttojen-ylimpien-sarjatasojen-kehitystyö-etenee>

Palloliitto (2022). Palloliitto arkisto.

Palloliitto (2022) a. Huuhkaja- ja helmaripolku. Saatavilla 28.11.2022
<https://www.palloliitto.fi/maajoukkueet/huuhkaja-ja-helmaripolku>.

Palloliitto (2022) b. Huippuvaihe U16-U21. Saatavilla 2.5.2022.
<https://www.palloliitto.fi/huippuvaihe-u16-u21>

Palloliitto (2022) c. Akatemioiden taustaa. Saatavilla 28.3.2023. <https://www-assets.palloliitto.fi/62562/1666877883-271022-akatemioiden-taustamateriaali.pdf>

Palloliitto (2023). Seurat valittu tyttöjen ja poikien yhteisten hybridiakatemioiden pilottivaiheeseen. Saatavilla 28.3.2023. <https://www.palloliitto.fi/ajankohtaista/seurat-valittu-tyttojen-ja-poikien-yhteisten-hybridiakatemioiden-pilottivaiheeseen/>

Ruohonen, J. (2022) Naisten laji: kirja jalkapallosta. Helsinki: Kustantamo S&S

Salminen, M. (2003) Jalkapalloilijan käsikirja - treenit, taidot ja tekniikka. Karisto Oy.
 Englanninkielinen alkuteos: Soccer Skills and Techniques by Bobby Charlton in cooperation with Soccer School

Svensk Fotboll (2018). Strategi för svensk fotboll 2018–2022. Saatavilla 30.3.2023.
<https://svff.svenskfotboll.se/4a2496/globalassets/svff/bilderblock/arkiv/2020/2007/strategi-svensk-fotboll-2018-2022.pdf>

Tossavainen, A. (2020). Psykkinen valmennus. Helsinki: Fitra.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2012). Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Saatavilla 29.4.2022. https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019. 2. p. Saatavilla 29.4.2022. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Tähtinen, J. (2020) Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turku:Painosalama Oy

UEFA (2019) Union of European Football Association. UEFA women's football strategy (2019-2024). Saatavilla 2.5.2022. https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/uefaorg/Womensfootball/02/60/51/38/2605138_DOWNLOAD.pdf

Urhea (2022). Tyttöjen pilottiakatemioiden yhteishaku alkoi 23.2. Saatavilla 28.3.2023. <https://urhea.fi/blog/2022/02/25/tyttojen-pilottiakatemioiden-yhteishaku-alkoi-23-2/>

Vilka, H. (2007). Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Yle (2021) Jalkapallo. Suomi hakee vuoden 2025 naisten jalkapallon EM-kisoja muiden Pohjoismaiden kanssa. Saatavilla 20.3.2023 <https://yle.fi/a/3-12146112>

Liitteet

B-SM JOUKKUEILLE LÄHETETTY TIEDUSTELU TUTKIMUKSEEN OSALLISTUMISESTA

Hei!

Olen lisa Korkeila, opiskelen Kajaanin Ammattikorkeakoulussa Liikunnanohjaajaksi toista vuotta. Olisin kiinnostunut Teidän joukkueestanne ja yhteistyöstä koskien opinnäytetyötäni. Kilpaurheilen tällä hetkellä itsekin jalkapallon sekä futsalin parissa, maalivahtina, joten aihe on sydäntä lähellä.

Tulen tekemään opinnäytetyöni Palloliitolle ja toimeksiantajana toimii huippujalkapallopääällikkö, Marianne Miettinen. Aiheenani on tutkia tyttöjen akatemiatoiminnan pilottivaihetta ja miten se vaikuttaa toimintaympäristöihin. Tulen samaan neljältä pilottijoukkueelta erilaista dataa Palloliiton kautta, mutta olisin erittäin otettu, jos olisi mahdollista saada lisäksi B SM-ympäristön joukkueita mukaan, vertailu ryhmiä. Mittausjakso tulisi olemaan tammi-kesäkuu, näin saisimme mahdollisimman ison otantajakson ja mahdollisimman laadukkaan tutkimuksen. Teen opinnäytetyötä yksin ja resurssit ovat rajalliset, enkä pysty valitettavasti toteuttamaan samanlaista kyselyä, kuten Palloliitto, mutta minulla olisi seuraava ehdotus asiaan. En myöskään missään nimessä halua, että tästä koituisi ylimääräistä lisäkuormaa valmennukselle, sillä ajatus olisi tukea ja parantaa jo olemassa olevia toimintamalleja tutkimuksen kautta. Uskon, että tästä hyötyvät sekä pilottijoukkueet, B SM- joukkueet että tyttöjen jalkapallo yleisesti.

Seuraaviin kysymyksiin tarvitsisin vastauksia kuukausittain jälkikäteen, työtäni ja tutkimusta varten:

- joukkueen viikko-ohjelmat / kuukausiohjelma (missä näkyisivät treenien aikataulut ja kestot, mikä tila olisi kyseissä harjoituksessa käytössä, tapahtuman luonne (treeni/peli/palauttava yms.)?)
- joukkueen koko ja osallistuminen joukkueen tapahtumiin (keskimääräisesti ketkä paikalla/poissa)
- ketä taustahenkilöitä joukkueeseen kuuluu ja mikä määrä heitä on joukkueen tapahtumissa (keskimääräinen luku)

Ajatuksena olisi, että lähestyisin Teitä kuukausittain aina jälkikäteen sähköpostilla ja kyselisin edellä mainittuja tietoja. Lisäksi olisi mielenkiintoista tehdä kevään aikana myös aiheeseen liittyvä haastattelu, missä asioista voisi yleisesti keskustella - tässä voisi olla mukana päävalmentaja yksin tai lisäksi muita toimihenkilöitä tai pelaajiakin, halukkuudesta riippuen.

Tulisin toimittamaan valmiin opinnäytetyön ehdottomasti Teille ja voisitte mahdollisesti käyttää sitä tulevaisuudessa ja toiminnan kehittämisessä entisestään. Valmis työ tullaan esittämään Palloliiton hallituksen kokouksessa myöhemmin syksyllä ja siitä tullaan saamaan tärkeää tietoa niin akademia- kuin B-SM ympäristöistä. Tulen myös hoitamaan tutkimusluvan seurauksena, jos yhteistyöhön lähdetään. Jos herää mitään kysyttävää tai epäselvyyksiä, niin vastaan mielelläni lisäkysymyksiin.

Olisi hienoa päästä tekemään tätä työtä ja edistämään tyttöjen jalkapalloa eteenpäin! Kiitos!

Ystävällisin terveisin, lisa Korkeila

PALLOLIITON KYSELY - AKATEMIAT

KYSYMYKSET	TARKENNUKSET
1. Akatemia / seura*	Vastausvaihtoehdot: <ul style="list-style-type: none"> • HFA • TFA • JFA • HJK • Vaasa • Turku
2. Päivämäärä*	• päivämäärä muodossa x.x.xxxx
3. Tapahtuman alkamisaika*	• aika muodossa HH.MM
4. Tapahtuman tyyppi*	<ul style="list-style-type: none"> • Ottelu • Lajiharjoitus • Fyysinen harjoitus • Loukkaantumisia ennaltaehkäisevä / palauttava harjoitus • Palaverit/videopalaverit (joukkuekohtaiset) • Asiantuntijaprosessi/workshop

5. Tapahtuman kokonaiskesto	• aika (min)
6. Harjoituspaikka*	
7. Käytössä olleen kentän koko	• (1/1, ½ - täytetään vain lajiharjoituksessa)
8. Kokonaispelaajamäärä tapahtumassa*	• (lkm)
9. Akatemiapelaajat tapahtumassa*	• (lkm) kuinka moni on pystynyt täyspainoisesti osallistumaan harjoitteluun
10. Poissaolijoiden määrä*	• (lkm)
11. Paikalla olleet taustahenkilöt*	<ul style="list-style-type: none"> • Akatemian päävalmentaja • Valmentaja 1 • Valmentaja 2 • Talenttivalmentaja • Maalivahtivalmentaja • Fyysinen valmentaja • Asiantuntija (Psyykinen valmentaja Ravitsemusterapeutti akatemia) • Videoanalyttikko • Fysioterapeutti